

RADICH LOGG 2024

Foto: Olav Henden

INNHOOLD

Viktige begivenheter i 2024 og tanker om fremtiden	4
Takk til våre støttespillere	6
Historien gjentar seg	10
Alle har et hjerte for skuta	12
Vedlikeholdsløftet	14
Hva har stålplater og wire med kampen for utenforskap å gjøre?	18
Prosjekt Oslo og Venneforeningen	20
Atlantehavstokt 2024–2025	22
Tall Ships Races 2025	23
Windjammer	24
Et normalt år med en helt usedvanlig hverdag	25
Sårbarhet kan være veien til styrke	30
Møtte arbeidsminister Brenna og fikk sitt livs største overraskelse	32
Økonomi og nøkkeltall	34
Windjammer Lauget	37
Windjammer konferansen og åpent skip	38
Voyage 22	40
Voyage 23	42
Voyage 24	44
Voyage 25	46
Voyage 26	48
Voyage 27	50
Windjammer serien «På rett kjøll»	52
Lettmatros, viktige rammebetingelser på plass	54
Første kvinne ferdigutdannet som matros	55
Fra bil til båt på teambuildingstur	56
Inviterte 18 familiemedlemmer på pinsetur	58
Små og store opplevelser om bord i 2024	60
Styrets årsberetning 2024	62
Årsregnskap	74
Resultatregnskap	74
Balanse	75
Regnskapsprinsipper	76
Noter	77
Revisors beretning	80
Plantegning av skuta	82

VIKTIGE BEGIVENHETER I 2024 OG TANKER OM FREMTIDEN

2024 var et år med høy aktivitet nær sagt hver eneste dag året gjennom. Vi har hatt rekordhøy omsetning samtidig som vi har gjort endringer i organisasjonen med flere lederskift. I tillegg til vårt godt etablerte Windjammer livsmestringsprogram ser vi nå resultatene av vårt Windjammer lettmatrosprogram.

Christian Radich har et todelt løfte til samfunnet og våre støttespillere. Å ta vare på skuta i et evighetsperspektiv, men også å forhindre utenforskap og å sørge for å utvikle ungdom så de kan delta i arbeids- og samfunnslivet. Disse to oppdragene oppsummerer

vår drift også i 2024. Vi nådde vårt mål om å gjennomføre 6 Windjammer livsmestringstokt. I 2024 hadde vi 200 deltagere på tokt.

Målet med Windjammer er å få deltagere tilbake i aktivitet som jobb eller

skole. Det er ikke et uttalt mål at sjøen skal bli yrkesvei for alle. Imidlertid er det slik at om lag 10% av deltagerne utvikler en drøm om et yrke på sjøen gjennom sitt Windjammer livsmestringskurs. Derfor opprettet vi Windjammer lettmatroskurset i 2023. I sitt

andre driftsår er det godt å se at de som gjennomfører dette kurset går fra utenforskap til sjømannskap. I 2024 har 23 deltagere gjennomført kurset hos oss, som sertifiserer til fast jobb i rederier. Etter to driftsår har vi kvalifisert 26 lettmatroser og over halvparten av de er i relevant arbeid. Det er resultater vi, og samfunnet, kan være stolt av.

Viktige rammebetingelser på plass i 2024

De siste årene har vi utviklet Windjammer livsmestring og lettmatros i stor grad ved hjelp av private støttespillere som har finansiert ungdommers deltagelse. Vi er svært takknemlige for denne støtten, og at dere fortsatt bidrar. Det har også gitt oss anledning til å utvikle et solid program over tid, vi har prøvet, vi har feilet litt, og vi har lært. Nå som 850 ungdommer har gjennomført Windjammer kan vi slå fast at livsmestringsprogrammet virker. Det får ungdom tilbake i aktivitet, og gir på mange måter en ny start. Derfor er det gledelig at en viktig lovendring kom på plass i 2024. Det gir

Nav tilgang til å bruke våre opplæringsprogrammer for deltagere fra hele landet fra og med 2025. Vi avslutter derfor 2024 med å tilrettelegge for en større andel offentlig finansierte plasser i våre programmer for 2025. I 2025 blir stiftelsen formelt medlem av NHO Sjøfart.

Skur 32

Christian Radich har kaiplass ved Skur 32 som også huser vår administrasjon. Oslo Havn har vedtatt å oppgradere Skur 32. For oss betyr det anledning til å tilrettelegge lokalene bedre for det stadig økende antallet av Windjammerdeltagere. Våre planer om et Windjammer-senter er godkjent både hos Byantikvaren og med rammetillatelse fra Plan- og bygnings-etaten i Oslo kommune. Arbeidene med ombygging er nå vedtatt og vil starte i år.

Opplevelser som utvikler mennesker

Vi er opptatt av å tilby store opplevelser for våre mange medseilere. 2024 bød på en rekke familieseilaser og

tokt av forskjellig slag. Stavanger, Lerwick, Arendal og Bergen var byer vi besøkte. Vi gjennomførte også vårt partnerskap med Bodø 2024, den europeiske kulturhovedstaden i 2024.

*Hasse Lindmo
Stiftelsens direktør*

Kultur- og
likestillingsdepartementet

Stiftelsen UNI

ECKBOS LEGAT

LEIF HØEGH STIFTELSE
Leif Høegh Foundation

SKULD

COOLCO

DCF

ADA OG HAGBART
WAAGES STIFTELSE

KNUT NORDBY
OG KIM HUA GOH

ANDERS
MJAALAND

JUSTNES
REDERI AS

Foto: Jørgen Gommæs/ Det kongelig hoff

H.K.H. KRONPRINS HAAKON MAGNUS

Styret retter en spesiell takk til H.K.H. Kronprins Haakon Magnus, som er Stiftelsen Christian Radichs høye beskytter.

TAKK TIL VÅRE STØTTESPILLERE

FUNDING SUPPORTERS

Staten v/Kultur- og likestillingsdepartementet	kr	16 390 000
Oslo Kommune v/ Kulturbyråden	kr	8 534 000
Sparebankstiftelsen DNB	kr	6 835 000
Stiftelsen Det Norske Veritas	kr	3 000 000
Stiftelsen Uni	kr	2 000 000
A Wilhelmsen Foundation	kr	2 000 000
Eckbos Legat	kr	1 000 000
Stiftelsen Kaare Berg	kr	500 000
Hans Herman Horn Stiftelsen	kr	500 000
Mental Helse Ungdom	kr	500 000
Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse	kr	500 000
Leif Høegh stiftelsen	kr	500 000
Klaveness Stiftelsen	kr	500 000
Oslo Maritime Stiftelse	kr	400 000
Fred Olsen	kr	325 000
Skuld	kr	300 000
Boreal Sjø AS	kr	300 000
Bergensenstiftelsen	kr	300 000
CoolCo	kr	300 000
Christian Radichs Venner	kr	225 000
Ada og Hagbart Waages stiftelse	kr	200 000
DOF Management AS	kr	150 000
Viking Supply Ships AS	kr	100 000
Color Line AS	kr	100 000
Rotary Ekeberg	kr	80 000
AS Thor Dahl	kr	50 000
Knut Nordby og Kim Hua Goh	kr	50 000
Anders Mjaaland	kr	50 000
Justnes Rederi AS	kr	50 000

Sum	kr	45 739 000

Stiftelsen Christian Radich har gjennom alle tider mottatt betydelige midler både fra offentlige og private støttespillere. Disse midlene er helt avgjørende for vår helårsdrift, som igjen gjør oss i stand til å vedlikeholde, bevare og drive Christian Radich med et evighetsperspektiv. I sum har vi i 2024 mottatt støtte på kr 45.739.000. Dette er en vesentlig økning fra tidligere år. Til sammenligning var tallet i 2017 kr 12.053.000. Vi har mange trofaste støttespillere og flere av dem har økt støtten betydelig for årene som kommer. Vi er opptatt av full åpenhet om vår virksomhet og tradisjonen tro presenterer vi her alle våre støttespillere med sine respektive bidrag.

FORDELT PER AKTIVITET

Offentlig driftsstøtte	kr	15 924 000
Windjammer Livsmestring	kr	13 355 000
Offentlig støtte vedlikeholdsløftet	kr	9 000 000
Driftsvedlikehold	kr	2 775 000
Windjammer Lettmatros	kr	2 350 000
Privat støtte vedlikeholdsløftet	kr	1 835 000
Andre prosjekter	kr	500 000

SUM	kr	45 739 000

DRIFT OG EKSTRAORDINÆRT VEDLIKEHOLDSLØFT

Våre støttespillere bidrar både til årlig drift, samtidig som vi mottar særlige bidrag til vårt store vedlikeholdsløft i 2026. Her er det verdt å trekke fram Oslo Kommune som, i tillegg til driftstilskuddet, opplistet her for 2024 har tildelt stiftelsen kr 5.000.000 i ekstraordinært investeringstilskudd til vårt vedlikeholdsprosjekt i 2026. Tildelingen var begrunnet med arbeidet vi gjør for å forhindre utenforskap blant unge, som er et stort samfunnsproblem. Støtten til vedlikehold av Christian Radich anses som helt nødvendig for å sikre at skuta kan være plattform for vårt sosiale arbeid. Vi er svært takknemlige for denne ekstraordinære støtten fra kommunen

som bidrar til å sikre Christian Radichs framtid. Vi vil fortsette å jobbe for at Staten v/Kultur- og likestillingsdepartementet ser viktigheten av å bidra til finansieringen av vedlikeholdsløftet i 2026 utover de årlige driftstilskuddene. Skal vi lykkes med å ta vare på skuta som aktivt seilende skip og plattform for å forhindre utenforskap må staten bidra mer, og sørge for at like kulturinstitusjoner behandles likt.

Vi ønsker også å rette takknemlighet til våre leverandører som gir oss gode avtaler med gratis eller rabatterte tjenester eller leveranser av utstyr. Dette sparer oss for store utgifter.

VI TAKKER VÅRE STØTTENDE LEVERANDØRER

HISTORIEN GJENTAR SEG

Foto: Mark Ambech

Høsten 2024 var det en sann glede å se at kandidater fra vårt lettmatrosprogram fikk jobber i norske rederier.

En jobb representerer så mye. Fast inntekt og muligheten til å etablere et liv er en ting. Tilhørighet og felleskap er et viktig element. Mestring og vissheten om at man bidrar til samfunnet og fellesskapet er viktig. Vennskap, relasjoner, utvikling og utfordringer. Alt følger av det å få en jobb. Å veilede våre lettmatroser fra utenforskap og inn i fast jobb er å åpne livet deres for alt dette. Så når våre lettmatroser får jobb i et annet norsk rederi etter opplæring hos oss, er det alle disse elementene som ligger i vekt-skålen.

Det utgjør forskjellen på en uforløst tilværelse eller et liv som bokstavelig talt kan inneholde et hav av muligheter. Å gå fra utenforskap til sjømannskap utgjør en enorm forskjell. For samfunnet gir det en mangedobbel gevinst. Tilgang til skatteinntekter og verdiskaping i motsetning til mulige trygdeytelser og sosiale utfordringer og omkostninger. Stiftelsen Christian Radich har utviklet mennesker siden 1881. Opprettet for å mette en skrikende etterspørsel etter

sjøfolk i tider hvor vi var den tredje største sjøfartsnasjon i verden. Tre skip har stiftelsen hatt opp gjennom historien før vårt nåværende, Christian Radich, ble sjøsatt i 1937. Opplæringen har hatt ulik form opp gjennom årene.

Fra rent skoleskip til deler av befalsopplæringen for marinen, årene vi var videregående skole, til det moderne Windjammer livsmestring og lettmatrosprogrammet. I alle tider har opplæringen på Christian Radich hatt et fellestrekk. Du lærer å sette sjøbein,

du blir et dugende menneske. Som blir stilt krav til, som opplever verdien av struktur og hardt arbeid, verdien av lagarbeid og felles innsats, og belønningen det er i vissheten om at kunnskap, samarbeid og vindens kraft kan flytte den mektige fullriggeren hvor det måtte være over hele verden. Når det går an, går alt an.

De store seilskipenes historie, er historien om utviklingen og oppdagelsen av verden slik vi kjenner den. Det finnes fortsatt folk som kan bygge, rigge,

vedlikeholde og seile disse mesterverkene. Vår jobb er å ta vare på disse tradisjonene og å føre de videre. Vi er stolte av vår historie, og det at vi kan bevare Christian Radich med et evighetsperspektiv for øyet. Men vi er tilsvarende stolt av alle de menneskene som har opplevelsene om bord som et viktig vendepunkt for sin egen historie.

Hasse Lindmo
Stiftelsens direktør

– ALLE HAR ET HJERTE FOR SKUTA

– Jeg er stolt av å jobbe på et skip som har så mye historie og prestisje, og håper å kunne bringe verdiene og tradisjonene i sjømannsmiljøet videre.

Eyolf Haug skulle egentlig bli møbel-snekker, men han falt mellom to stoler på grunn Reform 94, og fikk ikke lærlingeplass. Men kanskje skulle det bli en slags velsignelse i forkledning. Fordi i stedet fikk han seg jobb på Statsraad Lehmkuhl, ble lettmatros, og begynte å jobbe på Christian Radich i 1997. Der har han vært siden.

Driftssjef Daniel Ingebretsen synes det er flott at mannskapet er så stabilt. Matrosene som jobber på dekk, har i snitt åtte års fartstid om bord på Christian Radich

– Det er unikt. Ellers i bransjen sliter de med å få tak i matros. Hos oss er det heller motsatt, sier Ingebretsen. Selv har han både vært matros og styrmann på skuta, og har gått i lære hos Haug.

Utfordrer windjammere til å ta ansvar

Det at Windjammer startet i 2018 skulle bli en stor overgang for mannskapet. Plutselig var skipet fullt av et 30-talls ungdommer med ulik balast og bakgrunn, men til felles hadde de at de ikke kunne noe om seilskutelivet. Haug innrømmer han var spent.

– For at skuta skal gå er vi avhengig av at alle gjør en jobb. Ikke bare var ungdommene ferske på sjøen, men mange hadde også sittet mye alene og var ikke vant til å ta ansvar og jobbe i fellesskap, forteller Haug.

Samtidig som det dukket opp flere skjær i sjøen, ikke minst i starten, så gikk det også overraskende bra. De fleste ungdommene viste seg fra sin beste side, sto opp, og møtte opp til skiftene sine.

– Vi spiller på samvittighet og ansvarfølelse. Her i samfunnet må alle bidra, og på ei seilskute blir det ekstra synlig, sier Ingebretsen.

Dermed blir ungdommene utfordret til å ta en form ansvar som de kanskje aldri har gjort før. Han tror det er nettopp dette som gjør at de vokser på det, og at Windjammer-programmet fører til så positive livsendringer.

Livet på havet

Hvordan er egentlig livet på sjøen?

Det er et spørsmål Haug ofte får om det myteomspunnede sjømannslivet.

– Det er sosialt, en kommer tett på mennesker og blir godt sammensveiset. En blir kanskje bedre kjent med en kollega enn sin egen samboer. Tonen

og stemningen blant mannskapet er upåklagelig.

Men heller ikke på ei hvit seilskute på «bøljan blå» er alle dager like gode.

– Når en bor så tett blir det ekstra viktig å få ryddet opp i overenskomster og irritasjoner tidlig, så miljøet ikke forsures, sier Ingebretsen.

Så blir en kanskje litt rastløs, og vant til at det skjer ting hele tiden siden, innrømmer Haug. Da er det viktig å ha noen interesser å dyrke de ukene en er hjemme.

Mannskapet brenner for at skuta skal vedlikeholdes

Norge er det eneste landet i verden som har tre klassiske, sertifiserte og seilende skværriggere i helårsdrift; Sørlandet,

Statsraad Lehmkühl og Christian Radich. De er stolte bærere av nasjonens historie, men det koster å vedlikeholde dem. En annen positivt bieffekt av Windjammer-programmet er at stiftelsen nå har bedre økonomi til vedlikehold.

– Mannskapet brenner skikkelig for Christian Radichs og at skuta skal vedlikeholdes, og mange søker seg til oss på grunn av nettopp dette, forteller Ingebretsen.

Fordi det er ikke bare en klisje at en kan bli glad i ei skute på ordentlig.

– Alle i mannskapet har et hjerte for skuta, sier Ingebretsen og Haug – med kjærlighet i blikket.

Lisbet Jære

Eyolf Haug har jobbet i Christian Radich siden 1997, og er eldstemann på dekk.

VEDLIKEHOLDSLØFTET

Teknisk tilstand og utbedringsbehov

CHRISTIAN RADICH

2021 – 2031

Teknisk tilstand

Stiftelsen Christian Radich har som formål å bevare skuta gjennom aktiv drift. I den forbindelse er det utarbeidet en oversikt over skutas tilstand, som sammen med en plan for nødvendige oppgraderinger utgjør en 10-års plan. Dette er viktig for å sikre kontroll med utviklingen, og på et tidlig stadium kunne jobbe med nødvendig finansiering. Ved å ligge litt i forkant på dette området, sikrer vi også at utbedringene kan planlegges på en systematisk og kostnadseffektiv måte, samtidig som vi unngår mye nedetid. I det følgende vil vi omtale hovedpunktene i dagens tilstand samt plan for utbedringer.

Skuta har gjennom 2024 i hovedsak fungert godt. Det har ikke vært gjennomført større verkstedsopphold i perioden. Hovedmotoren var gjenstand for planlagt hovedoverhaling i januar 2024. Den generelle tilstanden ble bekräftet å være god.

Det er likevel en økende utfordring at flere av skipets tekniske systemer bærer preg av økende alder, og mye bruk. Som en del av vedlikeholdsløftet i 2026, utarbeides det planer for oppgraderinger av nødvendige systemer for å sørge for sikker drift av skuta også i fremtiden. Som redegjort for i Loggen 2023, er det laget en oppgraderingsplan basert på dagens tilstand, og nødvendig vedlikehold i et 10-års perspektiv.

Vedlikeholdsløftet 2026

Skipet har siden bygging og sjøsetting vært underlagt regelverk og krav fra Sjøfartsdirektoratet og Det Norske Veritas. Med bakgrunn i dette har det vært gjennomført regelmessige besiktigelser av skrog og utstyr. Dette er en forutsetning for å opprettholde skipets sertifikater, og derigjennom muligheten for aktiv drift av fartøyet. Den periodiske sertifiseringen er avhengig av en tilfredsstillende teknisk tilstand, og at vedlikehold og oppgraderinger utføres planmessig. Ved bekymring rundt skutas sikkerhetsmessige tilstand, kan myndighetene ilegge seilingsforbud og

inndra sertifikater. Det er derfor essensielt at Stiftelsen har langsiktighet i vedlikeholdsarbeidet for å være i forkant av krav og pålegg fra Sjøfartsdirektoratet og DNV.

Med bakgrunn i 10-års oppgraderingsplanen som er laget for skuta, planlegges det et større verkstedsopphold i forbindelse med hovedklassing i april – september 2026. Arbeidene som skal gjøres er til dels omfattende, og innbefatter blant annet:

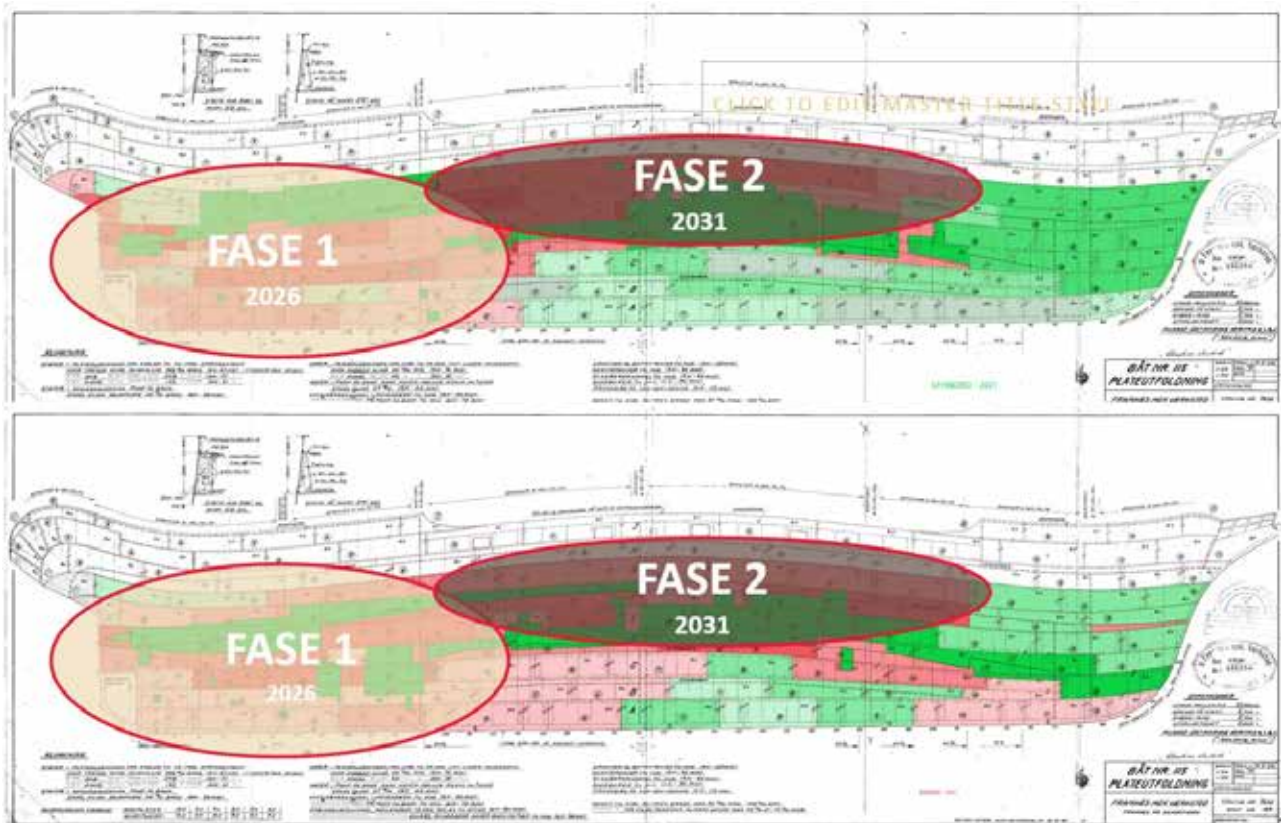
- Utskiftning av stål i skroget, primært i maskinromsrområdet
- Oppgradering av maskinrom
- Komplette nedrigging av alle tre master, inspeksjon, vedlikehold og fornyelse av stående rigg
- Oppgradering av bestikk og navigasjonssystemer

I all hovedsak er det fokusert på de mest nødvendige oppgraderingene i tiden som kommer. Oppgraderinger av mer ønskelig karakter er utelatt, med mindre finansieringssituasjonen skulle gi rom for dette.

Utskiftning av stål

Skroget er bygget ved hjelp av klinking, noe som var en vanlig byggemetode på tidlig 1900-tall. Gjennom detaljer i skrogkonstruksjonen, kan man også i dag bevitne datidens håndverksmessige kvaliteter og omsorg for detaljer i utførelsen. Flere av de konstruksjonsmessige detaljene er fremdeles i god stand, og representerer et viktig vitnesbyrd om skipsbyggingskunst for nær 100 år siden.

Ståltilstanden i skroget er relativt sett god, men vi ser behov for en strukturert tilnærming for å sikre at skroget er i god stand også i fremtiden. Det er utført reparasjoner i flere områder av skroget i løpet av skipets levetid, og det er nå nødvendig med en systematisk oppgradering fremfor ytterligere punktvis reparasjoner. Det er viktig at vi selv har kontroll på disse oppgraderingene, og ligger i forkant av krav fra Sjøfartsdirektoratet og DNV. Oppgradering av stålet i et slikt omfang krever naturlig nok grundig planlegging og finansiering. Som gjengitt i nedenstående figur, er det Fase 1 som er planlagt gjennomført i 2026.

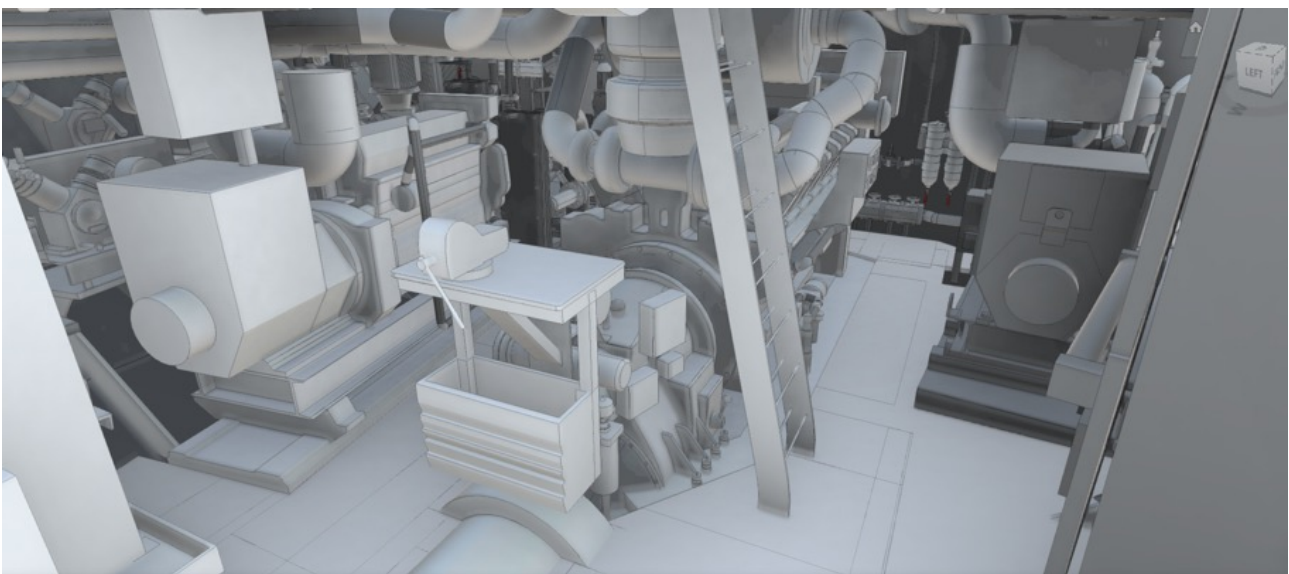

Oppgradering av maskinrom

Som en del av stålarbeidet, vil det være nødvendig med en komplett demontering av alt utstyr i maskinrommet for å sikre tilkomst. Dette gir også en mulighet til å bygge opp igjen et maskinrom som er mere hensiktsmessig i forhold til dagens krav og tilgjengelig teknologi. Vi har engasjert et eksternt engineeringsselskap Sawicon for å bistå oss i dette arbeidet. Hensikten er å sikre at vi kan oppfylle nåværende

og fremtidige regelkrav, samt kunne ha en mest mulig miljøvennlig drift.

Det er gjort en 3D scanning av skrog og maskinrom, samt utarbeidet en 3D-modell over dagens løsning. Dette vil bli videreutviklet gjennom arbeidet med å designe det nye maskinromsarrangementet.

Figur 1 Eksisterende maskinromsarrangement (Sawicon)

Overhaling av rigg

Riggen har vært gjenstand for regelmessig vedlikehold. Dette vedlikeholdet gjøres primært av eget mannskap, og krever i stor grad spesialkompetanse. Det er et uttalt ønske at denne kompetansen skal utvikles og vedlikeholdes gjennom praktisk arbeid om bord, da det i mange tilfeller er krevende å skaffe dette utenfra. Stiftelsen anser det samtidig som viktig at vi bidrar til å opprettholde fagkunnskap om gamle håndverkstradisjoner og metoder.

Riggen skal demonteres i sin helhet, og alle master, rær, fundamenter og andre komponenter gjennomgås grundig. Det er ca 40 år siden dette var gjort sist, og er nødvendig for å sørge for sikker drift og lang levetid på riggen. Arbeidet er tenkt utført i stor grad i egen regi, med noe ekstern bistand. Dette gir en unik mulighet for å bygge opp og videreføre kompetanse innen riggfaget, og eget mannskap vil være delaktige i alle deler av prosessen. Alt av stående rigg (vant, stag etc), samt en del av løpende rigg vil bli fornyet.

Riggprosjektet er naturlig nok omfattende, og mye av pre-fabrikeringen er planlagt gjennomført i juni – september 2025.

Tidligere vedlikehold er dokumentert i varierende grad, med en forbedring de senere år. Det vil derfor være viktig å systematisere dokumentasjonen i tiden fremover.

Den tekniske beskrivelsen av riggen er av varierende kvalitet, og mye baseres på gamle tegninger som ikke nødvendigvis gjenspeiler dagens løsninger. Det vil derfor være ønskelig å gjennomgå dette systematisk, der man får en strukturert beskrivelse av riggen, og i størst mulig grad ensretter den etter de tradisjonelle løsningene der disse fremdeles er egnet. Dette vil også være et viktig arbeid for å kunne videre-

formidle kunnskap om rigging av seilskuter til øvrige interesserte.

Oppgradering av bestikk

Dagens løsning i bestikk har fungert bra til sitt formål, men mye av utstyret begynner å bli utdatert. Det er derfor nødvendig å tenke på nye integrerte løsninger som er tilpasset dagens krav og standard. I tråd med skutas opprinnelse som skoleskip, vil det også være gunstig med en oppgradert standard på navigasjons- og kommunikasjons-hjelpemidler som bedre samsvarer med hva som finnes på moderne fartøy. Samtidig er det viktig å ha fokus på skutas identitet og visuelle uttrykk.

Finansiering

Vedlikeholdsløftet er naturlig nok kostbart, og det er per i dag en forventet total kostnad på ca kr 74 mill for prosjektet i 2026. Dette inkluderer tapt inntekt i verftsperioden. En stor del av denne finansieringen er sikret, men det er samtidig en betydelig del som gjenstår. Arbeid for å sikre resterende finansiering pågår for fullt, og det er viktig at dette er på plass før vi kan inngå bindende avtaler med leverandører, verft og andre samarbeidspartnere.

Oppsummert er de estimerte kostnadene som angitt i nedenstående tabell. Dette er kostnader som går utover normale driftskostnader og egeninnsats i form av mannskapskostnader. En stor del av kostnadene i forbindelse med hovedklassing i 2026, er allerede sikret, og det jobbes aktivt med å sikre resterende.

Håkon Sølvsberg

Teknisk sjef

	Mellomklassing	Hovedklassing	Mellomklassing	Hovedklassing
	2023/24	2026	2028/29	2031
TOTALT ESTIMAT	3.245.000	62.023.500	3.858.000	31.234.000
Tapt inntekt	850.000	12.000.000	1.500.000	12.000.000
TOTAL KOSTNAD	4.095.000	74.023.500	5.358.000	43.234.000

HVA HAR STÅLPLATER OG WIRE MED KAMPEN FOR UTENFORSKAP Å GJØRE

Alt for mange faller fra i den tradisjonelle videregående opplæring, utviklingen går i feil retning. Kravene til utdanning i arbeidslivet øker, samtidig som det er en økende andel som ikke gjennomfører utdanning de har påbegynt. Våre Windjammerprogrammer er et tiltak som faktisk hjelper å denne statistikken.

Plattformen vår for å drive dette arbeidet er og blir fullriggeren Christian Radich. Vedlikeholdet av den er kostnadskreven, mens resultatene våre er besparende for samfunnet. Når vi nå står ovenfor et stort vedlikeholdsløft i 2026 er det helt nødvendige kostnader for at vi skal kunne seile videre. Det er forutsetningen for å kunne fortsette med Windjammer. Samfunnsnyttan av vår innsats mot utenforskap har stor verdi. Vi ønsker

å dokumentere ytterligere hvor stor verdi. Derfor har vi engasjert Menon Economics til å gjøre en samfunnsøkonomisk analyse av vår innsats. Målet er å få dokumentert samfunnsverdien vi leverer. For oss som stat, kommune og samfunn vil det lønne seg å få vedlikeholdt skuta. En investering i vedlikehold av fullriggeren Christian Radich har nemlig verdi langt utover det å ta vare på et av våre viktigste kulturminner.

° OSLO °

PROSJEKT OSLO OG VENNEFORENINGEN

Christian Radich er hele Norges seilende ambassadør. Men Christian Radich er også Oslos stolthet. Da vår stiftelse ble opprettet i 1881 het den «Stiftelsen Christiania Skoleskip.» Et skoleskip i hovedstaden var helt avgjørende da byen trengte sjøfolk. Vi var da den tredje største sjøfartsnasjonen i verden. Sjøfarten var svært synlig i bybildet den gangen. Christian Radich er vårt fjerde skoleskip, og Oslo har blitt en helt annen by enn da vår stiftelse ble opprettet. En hovedstad som rommer mye og er mye mer mangfoldig. Men Norge er fortsatt en stor sjøfartsnasjon og

Osloregionen er Norges mest komplette nærings-klynge for shipping, offshore og andre havnæringer. Oslo rangeres normalt blant de fem ledende maritime byene i verden i rapporten «Leading Maritime Cities of the World».

Ikke alle er klar over dette, og heller ikke alle i Oslo kjenner Christian Radich. Vi ønsker å ta en større rolle i bevisstgjøringen av Oslo som maritim by, og vi ønsker å ta en større plass i Oslofolks hjerter. Vi kommer til å prioritere dette arbeidet framover, og vi er åpne for ideer og samarbeid som fremmer vår knytning til Oslo.

Publikum vil merke forskjell allerede i år. I samarbeid med foreningen Christian Radichs Venner vil vi gjøre mer ut av våre hovedanløp. Vi gjeninnfører den populære båtkortesjen 17. mai, og vil ha åpent skip på nasjonaldagen. I samarbeid med Oslo Havn vil vi også delta på Havelang 7. september.

Ønsker du å samarbeide med oss om Osloideer ser vi fram til å høre fra deg.

Hasse Lindmo
Direktør

ATLANTERHAVSTOKT

Forventingene var store da skuta la fra kai i Las Palmas 28. desember. Vi hadde 3231 nautiske mil foran oss før vi ankret opp utenfor St. Martin. Planen var så lenge som mulig å holde oss på sørvestlige kurser i den tropiske sonen av Atlanteren. Senere på vestlige kurser, hvor denne sonen vil kunne gi medstrøms og medvind hele veien over til Kariben. Det var dager med god seilføring og det var stille dager hvor vi måtte gå for motor. 63 medseilere var påmeldt seilassen og de ble forberedt gjennom to informasjonsmøter. Noen var erfarne seilere, andre var førstereis, felles for alle og også noen av vårt mannskap var drømmen om å krysse Atlanteren. Kaptein Oddrun Irene Bø skrev reisebrev fra turen, om seilføring, vær og vind og om små og store hendelser om bord.

Livet om bord går inn i en egen rytme. Seil berges og heises for å kunne utnytte vinden maksimalt, dag etter dag.

Ett av tre vaktlag er konstant på vakt, dag og natt. Utenom vaktene organiserer medseilerne treningstimer, noen spiller gitar og noen stemmer i med en sang. Bøker leses, og det er mange gode samtaler over kaffekoppen på dekk. Skipet er et lite samfunn hvor dagene går i ett, bokstavelig talt langt fra hverdagen. Noen gjør seg refleksjoner om avgjørelser de ønsker å ta i livet, andre bare nyter å være til sjøs.

Kaptein Oddrun Irene Bø oppsummerte seilassen slik i siste reisebrev: «Det er derfor med stor takknemlighet, ydmykhet og glede jeg kan takke for seilassen. En stor takk til samtlige, medseilere og besetning. Dere har stått på og gitt alt for å skape en fantastisk flott seilas. Hjertelig takk og på gjensyn!»

I St. Martin mønstret mannskap og de aller fleste medseilerne av. Kaptein Clas Jagdum overtok ansvaret for skuta og seilassen videre til Bermuda.

I alt var det 63 medseilere på seilassen, de fleste nye, men noen hadde vært med fra Las Palmas. Den første uken besøkte vi to svært forskjellige karibiske øyer, Terre de Haut og Saint Barthelemy, med cirka et døgn opphold begge steder. Andre uken satte vi kursen mot Bermuda og vi seilte stort sett hele tiden. Livet om bord gikk igjen inn i skutas rytme, det samme gjentar seg, men for de nye medseilerne er det unike opplevelser. Sen ettermiddag 4. februar la vi til kai på Bermuda etter 1226 nautisk mil i sjøen fra St. Martin

Vi har fått svært gode tilbakemeldinger og mange hyggelige meldinger fra disse to seilasene.

På grunn av en plutselig skade på hylsetningen til propellen måtte dessverre toktet Bermuda- Stavanger avlyses av sikkerhetsmessige årsaker.

**Ida Rosenvinge
Markedssjef**

TALL SHIPS RACES 2025

Sommeren 2025 vil vi delta på Tall Ships Races igjen. Store og små seilskuter fra hele verden er med på regattaer og samseiling. denne gangen i Nord-Atlanteren. Når de møtes i havnene, blir det folkefest med Crewparade og premieutdelinger. Ifølge regatta-reglene, skal halvparten av deltagerne være mellom 15 og 25 år, tanken er at ungdom fra hele verden skal møtes på tvers av landegrenser og kulturforskjeller og lære gleden med seiling. Om bord er vi en stor gjeng med felles mål: Oppleve samhold, få nye vennskap og vinne regattaen! Kort sagt: Ha en helt unik opplevelse,

Sommerens eventyr starter i Le Havre 6. juli, dagen etter går startskuddet for første regatta til Dunkirk. Denne regattaen er på tre dager, vil du være med å konkurrere på en lenger strekning, mønstrer du på i Dunkirk 12. juli og blir med på en åtte dagers regatta til Aberdeen.

Fra Aberdeen går turen videre mot Kristiansand, etappen starter med en kort regatta og deretter Cruise-in-Company som er mer avslappet, kanskje gjør vi strandhugg et hyggelig sted med noen av de andre skutene. Selve avslutningsregattaen går fra Kristiansand til Esbjerg på vestkysten av Danmark.

Man trenger ikke seilerfaring for å være med på Tall Ships Races! I 2023 begynte vi med påmønstring dagen før avreise og da går vi i gang med introduksjon og opplæring med en gang. Det fikk vi god respons på, og vi fortsetter med det i 2025.

Etter avgang fra havn er mannskapet om bord avhengig av hjelp fra medseilere for å sette seil, gjøre seilmanøver og generelt få skuta fremover. Under en regatta skal motoren selvfølgelig slås av og kapteinen og navigatørene

beregner hvilke seil som utnytter vinden best. Mannskap og medseilere på dekk utfører jobben med å heise og berge seil i riggen. En gjeng vil være på dekk og justere seilene ved å dra i tauene. Mange hender må til for det er tungt arbeid og ofte er det små justeringer som skal til for å få best mulig seilføring.

Havner i 2025

Tall Ships Races tar oss til spennende byer man kanskje ellers ikke ville besøkt. Seilasene mellom byene er av forskjellig lengde, alt fra 3 til 8 dager, i 2025 skal Tall Ships Eventyret besøke 3 land og fire byer:

- Frankrike:** Le Havre og Dunkirk
- Skottland:** Aberdeen
- Norge:** Kristiansand
- Danmark:** Esbjerg

WINDJAMMER

ET NORMALT ÅR MED EN HELT USEDVANLIG HVERDAG

*Windjammer har funnet en god rytme
og planlegger stø kurs fremover*

200

ungdommer
til sammen på
6 Windjammer tokt.

850

ungdommer har totalt
deltatt på Windjammer
siden oppstart i 2018.

23

deltagere på
Windjammer
lettmatroskurs.

En helt usedvanlig hverdag

Windjammer året 2024 kan beskrives som et helt normalt år med en helt usedvanlig hverdag. Siden Windjammer ble etablert i 2018 har det vært mye testing, læring og justering for å sikre at konseptet fungerer, at risikoen er akseptabel, at resultatene er gode og ikke minst at tilbudet er kjent for ungdom og støtteapparatet rundt dem. Når vi nå er på et sted hvor konseptet er solid, antall søknader øker og driften har funnet en rytme, er det tid for å kjenne etter og sikre at organisasjonen henger godt med. Høyt tempo, rask utviklingstakt og mange ideer har krevd stor innsats fra organisasjonen og hovedfokus nå er å sikre at organisasjonen er robust og klar for stø kurs videre.

Et helt normalt år i Windjammer ligner på lite annet. Selv om rammene er ganske like så er hvert tokt helt unikt. Hvert tokt har ca 40 ulike historier og liv som skal virke sammen om bord. Hvert tokt har sine helt unike utfordringer og løsninger. Og vi har en organisasjon som kan dette, som er tilpasningsdyktige og som brenner for det de gjør. Ingen

søker seg til å jobbe i Windjammer fordi de ønsker seg en helt vanlig hverdag. I møte med ungdom er vår erfaring, vår fleksibilitet og vårt engasjement vår største styrke.

Våre voyageledere er vant til å stå i all slags vær. Belastningen er stor, dertil også gevinsten når man ser ungdoms utvikling gjennom tokt. Selv sier de at det beste med jobben også er det aller vanskeligste. At Windjammer er livsendrende gjør at voyagelederne er til stede og får bidra positivt til endring i mange unges liv. De får være med på en viktig reise som endrer narrativet for mange. De får se mestring, felleskap og utvikling tett på, og får mulighet til å bidra til at deltagerne ser eget potensial, styrker og muligheter. Å se ungdom ta store skritt i livet er en gave. Og så er det samtidig et ansvar å bære at det vi gjør betyr så mye. Hvem skal få plass, hvordan skal vi sette sammen gruppa? Hvor mye skal vi pushe, og hva er det de har med seg i ryggsekken? Strekker vi til, er det mer vi bør gjøre? Og kanskje det aller vanskeligste; hva skjer etter de

mønstre av? Å være så tett på så mange unge liv handler dessverre også om å si farvel til dem som berører oss stort. Å gå i land og gå videre i livet er en del av reisen. De aller fleste av ungdommene går i land med et konkret mål for hva de ønsker å gjøre videre. For å få til det er støttespillerne viktige; hvem kan støtte dem når de kommer hjem? Voyagelederne strekker seg langt for å bistå når det er riktig, men en del av deres oppgave er også å sette en grense og sjøsette ungdommene i eget liv. Det som er riktig og klokt er jo ikke alltid enkelt. Hva som skjer videre, om ungdommen klarer å oppfylle målene de ønsker er noen av de spørsmålene vi sitter igjen med. Vi vet en del, men ikke alt om hva som skjer videre med ungdommene som deltar på Windjammer. Når de går videre i livet gjør vi oss klare for å ta imot neste kull; nye historier skal skapes og nye felleskap skal dannes. Det er en helt usedvanlig hverdag i et helt normalt år for Windjammer.

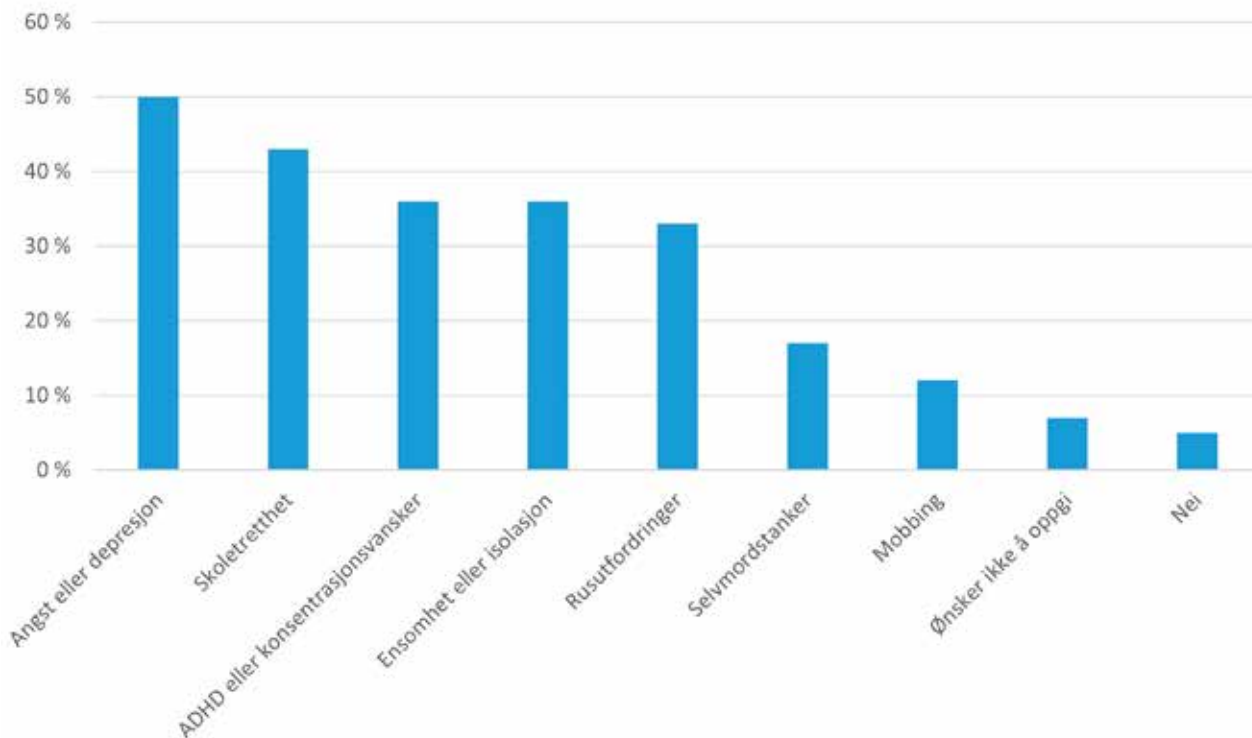
Vi ser tilbake på 2024 med stolthet og takker alle hverdagsheltene som gjør det mulig:

- Takk til voyagelederne som strekker seg langt og gir av hele seg!
- Takk til mannskapet som bruker sin livserfaring og arbeidsplass til å vise vei!
- Takk til de frivillige som gir av sin verdifulle tid og viser fantastisk engasjement!
- Takk til støttespillerne som gir oss tilliten til å seile med deres ungdom!
- Takk til ungdommene som tar det modige skrittet og mønstre på i livet sammen med oss!
- Takk til våre samarbeidspartnere for at vi kan gjennomføre dette!

Vi lover stø kurs videre gjennom livets ukjente farvann.

FØR WINDJAMMER, HADDE DU NOEN AV FØLGENDE UTFORDRINGER?

(mulighet for flere svar pr deltager)

En ny start på sjøen

Da Windjammer ble igangsatt i 2018 innebar det å fornye skutas tradisjon som en arena for opplæring og mestring. Gjennom skutas historie har den, i ulike former, vært en arena for unge mennesker som søker nye muligheter i livet. Målgruppefokus har variert, men fellesnevneren har vært den samme; mestring, læring og fellesskap. Å sende unge gutter til sjøs har lengre historiske røtter enn Christian Radich. I generasjoner har unge gutter blitt sendt på sjøen for å bli skikkelige folk. Selv om samfunnet i dag er annerledes og alternativene på mange områder flere, så er ikke behovet for Windjammer noe mindre. Kanskje tvert imot; vi ser en økende pågang fra både ungdom, familier, skoler og andre offentlige instanser som søker et alternativ for sine ungdommer. Med dagens kapasitet til

å gjennomføre 6 tokt årlig med til sammen plass til 240 ungdom har vi derfor et stort ansvar for å møte behovet og forvalte plassene til dem som trenger akkurat dette. Vi vurderer hver søknad individuelt, gjennomfører kartleggingssamtaler med hver enkelt ungdom og i mange tilfeller også deres støtteapparat før vi tilbyr plass på Windjammer. Sammen med ungdommens støttespillere, utreder vi alternativer for støtte til finansiering, og tilbyr mulighet for stipend i de tilfellene hvor det er nødvendig.

Et mangfold av ungdom med ulike bakgrunn og historie

Ungdommene som deltar på Windjammer kommer ofte inn via Nav, Oppfølgingstjenesten, skole eller andre samarbeidspartnere som kjenner til

programmet. Ungdommer og familier tar også selv kontakt og søker om plass direkte til oss. Etter hvert som Windjammer har blitt bedre kjent opplever vi et økende antall søknader. Mange viser til synlighet i sosiale medier som stedet de ble oppmerksomme på Windjammers tilbud. Ungdommene kommer fra hele landet og har ulike bakgrunn, til felles har de at de søker en ny retning i livet. At vi seiler med et mangfold av ungdom er en styrke for fellesskapet om bord og for læringen ungdommen imellom.

Diagrammet over viser en oversikt over de utfordringene deltagerne oppgir å stå i når de mønstrer på skuta. Vårt mål er å bidra til å gi ungdommene mulighet for en ny start på sjøen og skape en ny historie for dem å bygge videre på.

Utvikling i hvilken tilknytning ungdommene har når de mønstrer på Windjammer:

	2021		2024
Totalt	160	➔	200
OT	59 %		34 %
NAV	5 %		14 %
Skole	20 %		24 %
Annet	16 %		28 %

Hvilket apparat ungdommene har rundt seg har betydning både for finansiering og for den støtten og oppfølging de kan få i etterkant. En viktig del av Windjammer reisen er å bli kjent med egne ressurser, kjenne på mestring og tenke over hva man ønsker å gjøre videre etter toktet. Ungdommene blir utfordret på å lage en plan for tiden etter Windjammer, og 86 % av ungdommene sier de satte seg et konkret mål for månedene etter toktet. For å nå sitt mål er støtteapparatet rundt ungdommene viktig. Det gjelder både foreldre, nettverk og oppfølgingsapparatet. Vårt mål er at alle ungdom skal få den støtten de trenger for å nå sine mål og vi ser at et offentlig støtteapparat kan være helt avgjørende.

Alternativer etter Windjammer

Omtrent 10% av de som gjennomfører Windjammer blir varig interessert i et yrke på sjøen. Vi har tilrettelagt for en praktisk og yrkesrettet måte å kvalifisere seg til å bli matros i norske rederier. Januar 2023 mønstret sju spente ungdom på Christian Radich i Las Palmas. Alle hadde deltatt på Windjammer livsmestring og var nå de første deltakerne på vårt lettmatroskurs. Nå har vi funnet en god form på kurset. 26 ungdom har fullført så langt og 9 nye lettmatros mønstret av Christian Radich desember 2024.

På vei ut av året har vi derfor 6 unge og toppmotiverte mannskap klar til å sendes ut. Vi inngår nå samarbeid med Color Line og er i dialog med flere rederier om et mulig samarbeid. Vi opplever helhjertet støtte fra bransjen, samarbeider godt med arbeidsgiverorganisasjonene og NAV viser økende interesse for våre tilgjengelige tiltak. Noen av lettmatrosene må vente litt før de får jobbtilbud, noen møter hindringer privat eller formelt og noen få kan falle gjennom i prøvetiden på sine nye skip. Vi følger aktivt opp alle kandidatene som har fullført kurset, inntil de er i fast relevant arbeid, eller har bestemt seg for å ta en annen retning i livet.

Målet for 2025 er å få til samarbeid med flere rederier som vil ansette våre nye lettmatros, slik at alle som fullfører kurset med godkjent resultat, kan formidles direkte til relevante stillinger. Vi håper å komme dit at vi kan formidle kandidater fra et rederi til neste, om oppstarten på første skip blir for vanskelig.

Ikke alle som deltar på Windjammer livsmestring skal videre på sjøen, mange har andre drømmer om veien videre. At Stiftelsen tilbyr en vei videre for dem som ønsker maritim utdanning ligger tett på vårt formål og oppdrag. Men hva om det fantes andre lignende

løp inn i andre næringer? Her vil vi fremover søke aktivt samarbeid med andre bransjer for å dele våre erfaringer og for å skape flere alternative veier inn i yrkeslivet for dem som trenger det.

Hva betyr Windjammer for ungdommene og for samfunnet?

Siden oppstart har Windjammer vært opptatt av å dokumentere resultatene av det vi skaper. Hvert tokt representerer for oss unike personer, historier og endringer som setter spor. For våre samarbeidspartnere, for oppfølgingsapparatet rundt ungdommene og for samfunnet er det viktig at vi kan dokumentere dette. Hvordan kan man egentlig måle livsmestring? Windjammer benytter i dag en metodikk for effektmåling utviklet i samarbeid med fagmiljø. Dette har vi hatt mulighet til takket være støtte fra Sparebankstiftelsen. I tillegg har vi deltatt i ulike forskningsprosjekter som har gitt verdifull innsikt. Fokus fremover er å opprettholde kontinuitet i hvordan vi måler slik at vi får sammenlignbare resultater over tid, samt å bruke analysen av resultatene aktivt i vår utvikling. Vi opplever også å få henvendelser fra forskningsmiljøer som ønsker å bruke Windjammer som case i sine studier, det er vi positive til. Vi ønsker å gjøre vår metodikk og våre resultater kjent for å øke kunnskap om ungdom og livsmestring.

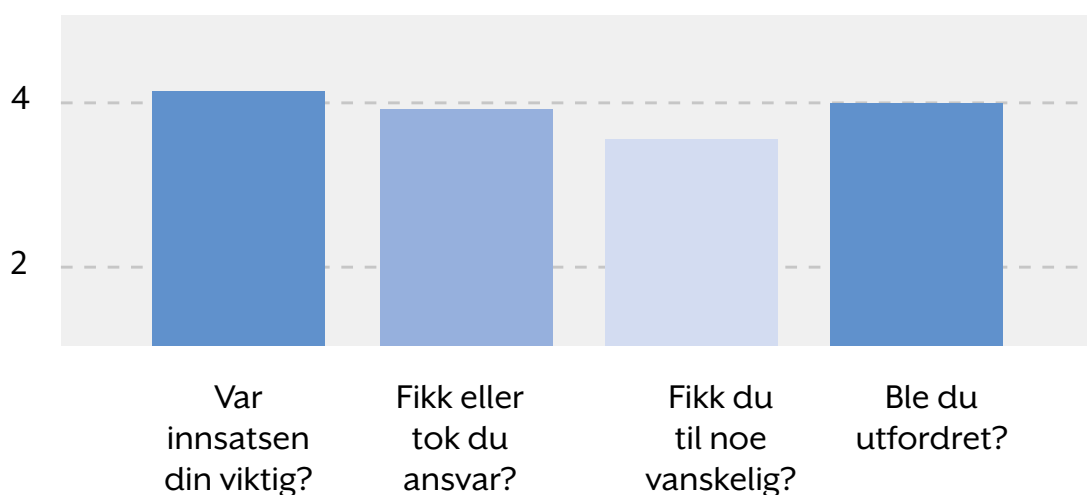

Funn fra effektmåling (Antall respondenter: 114)

HVOR MENINGSFULLT VAR DET Å DELTA?

DELTAGERNE SIER DE FÅR MULIGHET TIL Å TA ANSVAR OG FÅR ØKT TRO PÅ SEG SELV, PÅ EN SKALA FRA 1 - 5.

**I 2025 har
Windjammer engasjert
Menon Economics
for å beregne den
samfunnsøkonomiske
verdien av Windjammer**

Utenforskap er allment anerkjent som et stort samfunnsproblem med store personlige og økonomiske kostnader. For å lage en beregning av Windjammer's bidrag for å forebygge utenforskap igangsatte vi i slutten av 2024 et samarbeid med analysebyrået Menon Economics. Takket være finansiering fra Stiftelsen Norsk Maritim Kompetanse har vi nå mulighet til å gjennomføre en uavhengig samfunnsøkonomisk

analyse som dokumenterer verdien av av Windjammer Livsmestring og Windjammer Lettmatros. Resultatet av prosjektet vil være en kvantifisering og diskusjon av den addisjonelle verdien programmene har for samfunnet, med vekt på unngåtte kostnader som følge av utenforskap. Analysen vil være en viktig dokumentasjon både for bevilgende myndigheter og samarbeidspartnere som investerer i programmene.

**Maren Harlem
Leder Windjammer**

Foto: Olav Henden

SÅRBARHET ER VEIEN TIL STYRKE

Den nye lederen for Windjammer har selv opplevd utenforskap. Men hun spør seg; hvem er egentlig innenfor, og hvem er utenfor, i dagens samfunn? – Vi bør bli flinkere til å se folk slik de er og slutte å sette dem i båser, sier Maren Harlem.

– Jeg fikk beskjed fra videregående om at jeg ikke fikk fortsette, jeg hadde for mye fravær.

Det sier Maren Harlem fra det nye kontoret sitt i Skur 32 på Akershusstranda. Snøen laver ned over Oslofjorden utenfor, og busser og tog står i stampe. Det liker hun, fordi det viser hvor prisgitt vi er naturkreftene.

Harlem, som beskriver seg som en tidligere Windjammer, har siden begynnelsen av november vært leder for Windjammer-programmet.

Den dagen for over 25 år siden da hun måtte slutte på videregående, var hun heldig som hadde en far som kontaktet Christian Radich, og fikk plass på et 10 måneders forkurs for maritim høyskole. Det var tøft å være på sjøen, men samtidig fantastisk godt å komme seg ut av skolen, minnes hun.

Jobbet i Røde Kors og DNT

Så skulle det gå mer enn to tiår før hun igjen fikk kontakt med Christian Radich. Da jobbet hun i Den Norske Turistforening (DNT). Før det hadde hun jobbet ti år i Røde Kors, og også fått sett en del av verden gjennom jobben.

– Det var kanskje naturlig at jeg jobbet i frivillige organisasjoner. Min drøm hadde alltid vært en jobb hvor jeg kunne «redde verden», sier Harlem.

En dag for et par år siden dukket plutselig Christian Radich opp i livet hennes igjen. Hun fikk forespørsel fra et konsulentbyrå om å gjøre et oppdrag for Windjammer.

– Jeg kjente ikke til Windjammer da, men ble glad Christian Radich hadde funnet tilbake til seg selv og igjen var blitt et skoleskip.

Livet sa «bank bank»

Hun bestemte seg for å melde seg som frivillig og være med på et tokt, og så skjedde det noe annet. Stillingen for å være leder for Windjammer ble utlyst. - Jeg hadde ikke lyst til å si opp i DNT, men visste samtidig at jeg måtte. Livet sa «bank bank» det føltes som en slags rød tråd i det hele. Jeg har alltid hatt lyst til å jobbe med ungdommer.

- *Hvordan var det å være med på Windjammer-tokt?*

- Det var som om Maren 18 møtte Maren 45, og de sto side om side. Jeg er mye eldre enn ungdommene, men jeg kjente meg på mange måter helt i samme båt som dem.

Alle som er om bord, pusher noen grenser. Hvilke, er ulikt. For noen er det å klatre i riggen, for andre er det å bo så tett. Men alle vil bli utfordret. Det gjelder også voksne, mener Harlem.

For mye forventningspress

Som leder for Windjammer er hun glad for at hun har den bakgrunnen hun har, hun vet hvor lett det er å havne utenfor. Men hun er ikke så glad i ordet utenforskap.

- Det er som om de som liksom er innafor og de som er utenfor er delt i to, og står på hver side av en elv. Så kan en spørre seg: Er det vi som er innafor, og de som er utafor, eller er det noe annet som skjer her?

Harlem ser på det at så mange unge ikke er i skole eller jobb som en naturlig reaksjon på at samfunnet i dag har krav og forventninger som er vanskelig å innfri.

- Forventingene og presset er massivt, og med internett så er det heller ikke noe fristed for unge. Og så har vi så dårlig tid. Jeg kjenner mange foreldre som mener det er ok at barna tar seg et friår etter videregående, men så må de bli seriøse, studere og liksom havne på rett hylle i livet.

Hun beskriver seg selv som en som spratt hit og dit i 20-årene, og den eneste hun visste var hva hun ikke ville bli. Men kanskje var det bare bra?

Optimistisk av å jobbe med Windjammer

- Alle kommer vi til et punkt i livet hvor vi må ta et oppgjør i livet vårt, mange gjør det i 40-årene og angre på at de har tatt valg basert på andres forventninger. Ungdommene i Windjammer må ta denne selvransakelsen tidligere, og det kan være en styrke.

Nå gleder hun seg til at de skal utvikle et Windjammer-senter på stiftelsens lokaler i Skur 32. Harlem har jobbet mye med lederutvikling, og bruker erfaringen i kontakt med ungdommene.

- Lederutvikling handler mye om å bli kjent med seg selv, sin egen sårbarhet, hvem jeg er i møte med andre. Hos de unge er evnen til å være sårbar og til å få kontakt med sitt eget indre sterkere. Det gjør meg optimistisk.

Lisbet Jære

Foto: Simen Gald

Foto: Simen Gald

MØTTE ARBEIDSMINISTER BRENNÅ OG FIKK SITT LIVS STØRSTE OVERRASKELSE

– Gode erfaringer fra Windjammer og Lettmatrosprogrammet har vært avgjørende for at vi nå har endret regelverket, sier arbeids- og inkluderingsminister, Tonje Brenna. I november fikk hun være med på å overraske Kevin Johansson med en 12 måneders kontrakt som lettmatros på Color Line.

Foto: Simen Gald

I november fikk hun være med på å overraske Kevin Johansson med en 12 måneders kontrakt som lettmatros på Color Line.

2. januar i år trådte det i kraft en lovendring som innebærer at arbeidsmarkedstiltak på norskregistrerte skip og fartøy kan gjennomføres utenfor landets grenser. Dette er svært gode nyheter for Christian Radich.

Arbeids- og inkluderingsminister, Tonje Brenna, forteller at det er de gode erfaringene med Windjammer- og Lettmatros-programmet som har gjort at Regjeringen har ønsket en lovendring. Erfaringene fikk de etter et forprosjekt på Christian Radich i regi av Nav hvor det ble åpnet for at unge også kunne få støtte fra Nav når skip er utenfor Norges grenser.

– Det er absolutt på tide at dette nå har blitt permanent løsning, ikke minst når vi ser hvor positivt oppholdet på Christian Radich har vært for flere av deltakerne, sier Brenna.

– Arbeid bidrar til trygghet og mening

– Alt for mange unge står i dag utenfor jobb og utdanning. Vi vet at arbeid kan være helsefremmende og at arbeid bidrar til trygghet, tilhørighet og mening, fortsetter Brenna.

Hun forteller at hun selv har møtt noen av deltakerne på Lettmatrosprogrammet, blant dem Kevin Johansson.

Da han en dag i november fikk beskjed om å møte opp på Color Line sammen med Hamna Zaib som også har tatt

lettmatroskurset, ante han ingenting. Der skulle han få seg sitt livs største overraskelse. Der var også TV 2 og Brenna, og kapteinen på Color Line. Kapteinen ga ham og Zaib en 12-måneders kontrakt, mens TV 2 filmet.

– Jeg ble så glad. Jeg hadde vært uten jobb noen måneder og var litt bekymret, men nå satt jeg der med en kontrakt som lettmatros, sier Johansson.

– **Oppdaget nye ting om meg selv** Johansson var på et helt annet sted da han hørte om Windjammer for et og et halvt år siden. Han følte han hadde mistet alt, både venner, familie og livsgnisten. Han hadde tatt data- og elektronikk på videregående, men likte slettes ikke å jobbe med data. Det var Nav som introduserte han til Windjammer.

– På Christian Radich følte jeg at alle problemene mine egentlig bare forsvant. Jeg oppdaget nye ting om meg selv, som at jeg likte å jobbe i lag med andre.

Overgangen fra å jobbe på ei seilskute til Color Line, har gått mye bedre enn han trodde.

– Jeg trives kjempegodt, alle er hyggelige og har tatt godt imot meg. Jeg har lært veldig mye på kort tid.

Nav-direktør imponert

For Hans Christian Holte, direktør i Nav, gjorde møtet med noen av ungdommene i Windjammer stort inntrykk. Han besøkte Christian Radich under Arendalsuka.

– Det er et møte jeg ikke glemmer. Det er lite som er så inspirerende som å se at unge, som av ulike årsaker har hatt det krevende og møtt mange motbakker, lykkes. At de får trua på seg selv, får utdanning og kommer i jobb.

– Hva tenker du om lovendringen som gjør det mulig at Nav-kontorer nå kan benytte seg av Lettmatrosprogrammet som arbeidsopplæringstiltak?

– Jeg synes det er veldig positivt med mer fleksibilitet i tiltaksforskriften. Endringen innebærer jo at vi får større handlingsrom til å skreddersy arbeidsmarkedstiltak etter individuelle behov, og det er bra for da blir ofte resultatene bedre, sier Holte.

Lisbet Jære

FAKTA SAMARBEID MED NAV

Nav har inngått avtale med Christian Radich i forbindelse med et forsøk om et arbeidsmarkedstiltak knyttet til avklaring og arbeidsutprøving på skip. Det er Nav Tiltak Oslo som har inngått avtalen på vegne av hele landet.

- Avklaring og arbeidsutprøving på skip skal bidra til at ungdom som står utenfor arbeid og utdanning kan få kartlagt og vurdert sin arbeidsevne, og få styrket muligheten til å gjennomføre utdanning eller skaffe seg arbeid.
- Aktuelle deltakere er ungdom mellom 16 og 30 år som har behov for avklaring og arbeidsutprøving utenfor sitt ordinære miljø, og på en utradisjonell arbeidsarena.
- Mestring, nye erfaringer og hjelp til å finne videre vei er noe av det som venter deltakerne på om bord på skoleskipet.

Kilde: Nav

ØKONOMI WINDJAMMER 2024

I 2024 har vi gjennomført 6 programmer med til sammen 203 deltakere.

I tillegg har vi hatt 23 deltakere på Windjammer Lettmatros kurs.

Finansieringer/inntekter

Inntekter Livsmestring offentlige innkjøp/egenandel	kr	3 994 000
Diverse private støttespiller Livsmestring	kr	13 277 000
Inntekter Lettmatros offentlige innkjøp/egenandel og rederistøtte	kr	2 476 000
Diverse private støttespiller Lettmatros	kr	1 700 000
SUM støtte/finansiering	kr	21 447 000

Direkte kostnader til Windjammer

Personalkostnader (ca. 5,5 stillinger)	kr	5 539 000
On- og offboarding	kr	825 000
Reisekostnader til og fra skuta for deltakere og frivillige	kr	1 658 000
Klær til deltakerne	kr	417 000
Aktiviteter under tokt	kr	173 000
Forskning/evaluering	kr	251 000
Diverse innkjøp	kr	212 000
Kurs og veiledning Windjammer	kr	248 000
Kostnader Windjammer Lettmatros	kr	805 000
Øvrige markedsførings- og driftskostnader Windjammer	kr	2 934 000

SUM direkte kostnader Windjammer	kr	13 062 000
Gjenværende bidrag til drift og vedlikehold av skuta	kr	8 385 000

Oslo, 31.12.2024

Hasse Lindmo

Direktør Stiftelsen Christian Radich

Windjammer i nøkkeltall

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall tokt	3	4	5	6	6	5
Antall deltaker Livsmestring	100	160	176	200	200	200
Antall deltakere Lettmatros				14	23	16
Omsetning Livsmestring	5 956 000	9 600 000	13 214 000	16 074 000	17 271 000	18 000 000
Omsetning Lettmatros				1 967 000	4 176 000	5 760 000
Sum omsetning Windjammer	5 956 000	9 600 000	13 214 000	18 041 000	21 447 000	23 760 000

WINDJAMMER LAUGET

Windjammerprogrammet er avhengig av både offentlig og privat finansiell støtte. Vårt mål er at det offentlige skal finansiere en økende andel av kostnadene, samtidig som vi opprettholder Windjammerlauget som en viktig og uavhengig kilde til finansiering for de ungdommene som trenger det. Gjennom Windjammerlauget har vi mulighet til å fokusere på ungdommenes behov og gi muligheter til dem som faller mellom andre finansielle løsninger og å forebygge at de faller utenfor skole eller jobb. For 2025 har vi budsjettet med totalt 30 % ekstern finansiering, resten finanseres med Windjammerlauget. Takket være våre støttespillere til Windjammerlauget kan vi se forbi de offentlige rammene og hjelpe de ungdommene som trenger en ny sjanse akkurat nå. Sammen endrer vi kursen i mange ungdommers liv!

WINDJAMMER LAUGET

Windjammer Livsmestring	2022	2023	2024
Antall programmer	5	6	6
Pris per deltaker	75 000	80 000	85 000
Antall deltakere per år	176	200	200
Sum faktiske inntekter	13 139 000	16 074 000	17 271 000
Herav offentlig finansiering	1 720 300	2 419 000	3 242 600
%-vis offentlig finansiering	13 %	15 %	19 %
	2022	2023	2024
Sparebankstiftelsen DNB	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Stiftelsen Det Norske Veritas	1 000 000	3 000 000	3 000 000
A Wilhelmsen Foundation	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Stiftelsen Kaare Berg	0	0	500 000
Eckbos Legat	500 000	500 000	500 000
Leif Høegh stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Klaveness Stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Hans Herman Horn Stiftelsen	500 000	500 000	500 000
Fred Olsen	420 000	390 000	325 000
Skuld	300 000	300 000	300 000
CoolCo	200 000	300 000	300 000
Ada og Hagbart Waages stiftelse	0	100 000	200 000
Rotary Ekeberg	0	0	80 000
Justnes Rederi AS	0	50 000	50 000
Anders Mjaaland	50 000	50 000	50 000
AS Thor Dahl	50 000	50 000	50 000
Stiftelsen DAM	1 000 000	0	0
Oppmerksomhet Erna Solberg 60 år	0	170 000	0
Bergesenstiftelsen	100 000	0	0
SUM finansiering – private støttespillere	11 620 000	12 910 000	13 355 000

Foto: Olav Henden

WINDJAMMER-KONFERANSEN

Windjammer arrangerer årlig en Livsmestringskonferanse som vi kaller *På Rett Kjøl*. Denne har til hensikt å gi et innblikk i hverdagen til Windjammer for både nye og gamle samarbeidspartnere. Vi vet at Windjammer vanskelig kan forklares, men best må erfares. Derfor blir også brorparten av konferansen lagt i de mer enn kapable hendene til mannskapet om bord. Vi ønsker med dette at veiledere og oppfølgingskontakter til ungdom selv skal kjenne på kroppen hvilken kraft det er i mestring, motstand, høydeskrekk og tunge tak i skjøter, fall og gordinger.

Konferansen ble gjennomført den 13.–15. mai og tiltrakk seg 49 samarbeidspartnere fra hele landet. Vi satte seil ut fra Oslo og stemningen var god allerede fra start. Med oss hadde vi flere Windjammere som tidligere har deltatt på tokt og som på konferansen fortalte om sin personlige bakgrunn og egen erfaring med Christian Radich. Flere ble rørt til tårer av sterke beretninger om fortid, men også nye muligheter som har kommet etter å ha fått blåst nytt liv i egne seil.

Vi startet med en introduksjon til arbeidet vi gjør i land i forkant av tokt. Hvordan vi jobber med de unge på on-boarding, en forberedende samling før påmønstring om bord. Selve ruten gikk fra Oslo til Oslo via Skagerrak, uten stopp med fullt fokus på sjøvakter og introduksjon til arbeidet og døgnyrmen om bord.

Tilbakemeldingene har vært enormt motiverende for oss i teamet og vi gleder oss til å arrangere Livsmestringskonferansen igjen i mai 2025.

Åpent skip

I løpet av året arrangerer vi åpent skip hvor vi ønsker publikum velkommen om bord. Her er både potensielt interesserte til Windjammer og øvrige skuelystne invitert til omvisning eller til å bare ta en runde på dekk.

I løpet av sommersesongen 2024 inviterte vi til åpent skip i Oslo, Bodø og i Arendal under Arendalsuka. Under skutas stopp i Stavanger, Bergen og Kristiansund underveis til Bodø, inviterte vi ansatte i barnevernet og andre som jobber med ungdom til omvisning om bord. Dette var populære arrangement og god markedsføring av Windjammer.

Kyle Tsigakis

VOYAGE 22 | 23 DELTAGERE

Start: 02. februar

Slutt: 29. februar

Hvor: Las Palmas – Madeira – Cadiz – Lisboa

Rekruttering

Midt i sesongen er voyageleader relativt alene om å rekruttere til sine tokt da kollegaene er ute i enten avspasering eller tokt. Allikevel var søkergrunnlaget fra høsten godt og vi hadde driv inn i 2024 på rekrutteringsfronten. Vi er også glad for å kunne være fleksible nok til å hive oss rundt og få med oss interesserte på kort varsel. Det gjorde vi også til voyage 22.

On-boarding

Vi gjennomførte to on-boardinger. Begge bidro til godt samhold og en flott gjeng var klare for avreise med skuta den 2. februar fra Las Palmas.

24 på onboarding. 23 på tokt. 21 fullførte:

- 9 fra oppfølgingstjenesten
- 4 fra Porsgrunn VGS
- 4 fra barnevernet
- 3 fra NAV
- 1 fra Thor Heyerdahl VGS

Toktet oppsummert

Alt i alt var toktet en suksess. Fra kalde Norge kom vi ned til plussgrader, sol og sommerfølelse. Vi fikk gode dager i Madeira hvor vi fikk oppleve Europas største karneval på nært hold. Etter en dag i botanisk hage kunne alle slappe av med MarioKart-turnering, med prosjektor på seilduk oppe på stordekk.

I Cadiz slo vi på stortromma og arrangerte surfekurs for alle interesserte. For de som foretrekker litt mer kjente fremkomstmidler ble det arrangert en guidet sykkeltur i gamlebyen. Etter så mye aktivitet, og ikke rent få solbrente skuldre, var det godt å komme hjem til spakveld om bord på skuta.

Hva gjelder seiling gikk fremdriften for seil i brorparten av toktet. Kun siste etappe fra Cadiz til Lisboa gikk for motor da vi hadde vinden midt imot. Med andre ord har gjengen blitt godt kjent med både rigg, tamper og trim av duk underveis på toktet. Workshop har vi også holdt innen alle fag om bord, i tillegg til strikking og personlig trening.

Foto: Sindre Martinson

Windjammer er først og fremst et tokt for mestring, for å bli kjent med seg selv og finne og sprengne sine egne grenser. Det var det mange, om ikke alle, som fikk i løpet av dette toktet. Mange om bord hadde svært vanskelige fortellinger om egen fortid og vi brukte mye tid sammen for å balansere hvor mye vi deler med hverandre for ikke å legge større belastning på hverandre. Vi fant en god balanse sammen og fullførte toktet som en enda mer sammensveiset gjeng enn den som gikk om bord fire uker tidligere.

Konklusjon

Dette toktet har bydd på utfordringer både for windjammere, voyageleader og mannskap. På godt og vondt har vi erfart at egen og andres fortid kan by på smerte i nåtid. Hvordan dette kommer til uttrykk kan enten være til hjelp for forståelse og nærhet, eller bidra til usikkerhet og avstand. For enkelte har man også funnet sin egen fortid i andres fortelling. Dette og mer har bydd på utfordringer for den enkelte, men også for en voyageleader å bistå med å håndtere alle følelsene dette bringer med seg.

Som voyageleader er jeg stolt over den innsatsen hver og en har lagt i å by på seg selv, være åpen for veiledning og ta grep. I tillegg er jeg enormt ydmyk over å få ta del i reisen disse modige medseilerne våre har hatt. De har all grunn til å være stolte – og ikke minst glede seg over de mektige opplevelsene de har hatt om bord. Både av personlige oppdagelser og ytre opplevelser. Voyageleader hilser alle windjammerene og takker dem for et flott tokt!

Kyle Tsigakis
voyageleader

Foto: Kyle Tsigakis

VOYAGE 23 | 35 DELTAGERE

Start: 03. mars

Slutt: 30. mars

Hvor: Lisboa – La Coruna, Spania – Ullapool, Skottland
– Koster, Sverige – Kristiansand, Norge

Rekruttering

Antall søknader til Windjammer stod litt stille etter sesongens første tokt, og vi var derfor glade for at vi har gode samarbeidspartnere som sender ungdom fast på tokt. Det var også mange av ungdommene som søkte seg inn selv, som fikk hjelp til å finne offentlig støtte for sin deltakelse. Dette er vesentlig for å sikre at deltakerne blir fulgt godt opp når de kommer hjem fra tokt, slik at de har de beste forutsetningene for videre utvikling.

Oppfølgingstjenesten i Rogaland har sendt ungdom på tokt med oss flere ganger tidligere, og ønsket å ha med en stor gjeng på dette toktet. Vi reiste derfor til Rogaland for å treffe oppfølgingstjenesten, og holdt rekrutterings- og informasjonsmøter i Stavanger og Haugesund. Her var det med tidligere Windjammere som fortalte om sine erfaringer, og både ungdom og foresatte fikk mulighet til å stille spørsmål.

On-boarding

Vi gjennomførte to on-boardinger, begge på Slora Gård med Trond og Cathrine som vertskap. Disse la et godt grunnlag for godt samhold og videre arbeid med lagfølelse om bord!

Toktet oppsummert

Værforholdene i Lisboa gjorde at vi hadde et ganske kort vindu før vi måtte lette anker, og vi rakk derfor ikke alt

38 på onboarding. 35 på tokt. 28 fullførte

- 7 egensøknader
- 2 fra NAV
- 4 fra Thor Heyerdahl VGS
- 1 fra Skogmo VGS
- 1 fra Byåsen VGS
- 5 fra OT Nordland, Vestland og Innlandet
- 8 fra OT Rogaland

program som vi gjerne skulle gjort med Windjammere. Vi hadde fokus på å bli kjent i vaktlagene for å skape trygghet og samhold, og sikkerhetsgjennomgang for å bli godt kjent med rutineene om bord. Riggtreningen ble kortere enn vi ønsket, men sånn er det noen ganger når vi er prisgitt vær- og vindforhold. Vi seilte ut fra Lisboa i strålende sol, men det gikk ikke lang tid før solbaderne på dekk ble byttet ut med rennevenner og grønne ansikter. Mange var sjøsyke, og første stopp i et regntungt La Coruna var kjærkomment!

Vi fikk en tur innom sentrum av byen for en byvandring, hadde Radich Games på kaia og var på dagsutflukt til Santiago de Compostela. Før avreise videre fikk vi også gjennomført en velbehøvd ekstra riggtrening, som la grunnlaget for god videre seiling.

På neste etappe satte vi kursen mot Biscaya, og vi suste over bukta med god vind i seilene. Neste mål ble satt til Ullapool, en liten fiskelandsby i det skotske høylandet. Når vi kom frem fikk vi gleden av å bevitne et rørende gjensyn mellom far og datter, som ikke hadde sett hverandre på over fem år. Det var en stolt far som ble vist rundt av sin datter, og et stort øyeblikk å få ta del i. Vi reiste ellers på dagstur til Inverness, og kjørte zip-line i tretoppene til stor fornøyelse (til og med medicene var med).

Før ankomst til Ullapool var det tydelig at et av vaktlagene strevde veldig med samholdet, og både deltakere og mannskap var frustrerte og slitne. Etter mange forsøk og alternativer bestemte vi oss for å gjøre noe helt uvanlig i Windjammer-sammenheng – nemlig å splitte opp vaktlaget og fullføre toktet med kun to Windjammer-vaktlag. Den siste vekten ble et rent jungmanns-lag. Dette ble gjort for å bedre dynamikker og sam-

spill, samt for å ta vare på mannskapet som hadde stått i brasene. Dette viste seg å fungere svært godt, og ga en mulighet for de deltakerne som ble opplevd som svært krevende til å vise frem andre sider hos seg selv. De skal også ha honnør for at de grep denne sjansen til å bryte sine mønstre. En ekstra bonus var også at jungmennene fikk ekstra tett oppfølging og opplæring fra mannskapet.

Ved avgang fra Ullapool var planen egentlig å gå til Shetland, men ettersom vi i såfall ville blitt liggende værfast der noen dager gikk vi heller direkte over Nordsjøen og mot Koster. Her hadde vi påskefeiring med bære rebus og påskeeggjakt. Det ble også tid til tenderkjøring, en tur på land og et dupp i havet for de som ønsket før vi satte kursen mot Kristiansand, offboarding og avmønstring.

Konklusjon

Dette toktet var spesielt på mange måter, men særlig fordi vi hadde med oss et produksjonsteam som filmet materiale til den kommende serien På rett kjøll. Ettersom vi aldri helt vet hvordan toktet blir og hvem deltakerne er, var det vanskelig å lage noen konkret plan på forhånd for hvem og hva som skulle filmes. Kursen måtte bli til mens vi seilte, og fotograf Mikael imponerte stort med sin sensitivitet, innsats og tilstedeværelse. Til slutt merket vi knapt at kameraet var rundt oss. Han har tatt opp ca 150 timer materiale, som skal skjæres ned til 8 episoder på 10-15 minutter. Fokuset er på ungdommene, og hva som skjer med de når de opplever samhold, fellesskap og mestring om bord. Som voyageleader er det sterkt å se ungdommene dele så modig av sine historier, og ikke minst høre de sette ord på hva det er de kjenner på om bord. I en hektisk hverdag hvor man ofte føler at man ikke strekker til, var det en kjærkommen påminnelse om at det vi gjør har en viktig betydning for enkelt-personer.

Som voyageleader er jeg også full av respekt for hva mannskapet står i i løpet av et tokt. Det mangler ikke på utfordringer underveis, og den omsorgen de har for hverandre, skuta og deltakerne er helt unik.

Heidi Ellefsen
voyageleader

Foto (alle): Olav Henden

VOYAGE 24 | 33 DELTAGERE

Start: 2. april 2024: **Kristiansand**

Slutt: 29. april 2024: **Oslo**

Hvor: Kr.sand – Stavanger – Lerwick– Hvide Sande –
Marstrand – Oslo

Rekruttering og onboarding

På kort varsel ble undertegnede konstituert toktleider tidlig i rekrutteringsfasen. Med god støtte fra WJ-leder, fikk vi systematisert en god liste med potensielle deltakere og flertallet søkte privat, noen kunne likevel ikke stille egenandel for deltakelse. Med sterk innsats, ble det rekord i deltakelse og varighet for kosekvelden i lavvoen.

Toktet oppsummert:

Helt generelt var dette toktet mye kaldere enn vanlig. Oppstarten ble nesten litt surrealistisk med frost og snøvær i Kristiansands skjærgård i starten av april. Vi måtte utsette riggtrening et døgn og begrense ferdsel på dekk på grunn av is i riggen. Slikt vær gjør at det blir tyngre å holde energi og motivasjon i sjøvaktene, men mannskapet stod på og windjammerne investerte godt for å holde god stemning. Vi fikk seilt litt på vei til første stopp i Stavanger, med kald vårlig stemning, spennende besøk på Oljemuseet og en tur på butikken. Det ble lange og gode samtaler med noen av deltakerne som hadde hjemlengsel, syntes reglene om bord var for

strenge eller var redde for å avsløre seg som for dårlige personer til å være en del av fellesskapet. Fire av ungdommene mente de hadde lært nok og reiste hjem for å ta tak i livene sine på annet vis. Tre andre bestemte seg for å gi det en ny sjanse til neste havn.

I isende vind fikk vi fin seilas til Lerwick, Shetland. Det ble et eksotisk stopp, med gresskleddede klipper, sau og besøk på museet i Scalloway, der «Shetlandsbussen» holdt til under andre verdenskrig. Høydepunktet var nok likevel at vi fikk besøk av 9 lokale folkemusikere som spilte til dans på banjeren. Stemningen ble magisk og styrket fellesskapsfølelsen om bord. Vi traff ganske fint på vindretningene og seilte videre, like godt påkledde som før. Fikk dansk hygge i Hvide Sande og historisk sus til fots i festningsbyen og frihavna Marstrand. Gjennom godt samhold og mye omsorg i vaktlagene, samt mye godt motivasjonsarbeid fra mannskap og windjammerteamet om bord, fullførte 28 windjammere hele toktet og ble belønnet, litt vårligere temperaturer, båttur og piknik på Hovedøya, før utvask og banjermiddag hjemme i Oslo.

Fire uker høres ganske lenge ut, men det er et tett program som skal sys sammen for å få løst alle oppgaver underveis. Noen ganger var det nok merkbart at undertegnede var en kreativ optimist på første tur som Voyageleader. For planlegging av avsluttende vaktlagsmøter, savnet jeg en mer fast rutine å forholde meg til. Dette er en viktig oppgave, med mange behov og meninger å ta hensyn til. Ellers fikk vi gjennomført alle aktiviteter i god stil ved hjelp av fleksibel innstilling fra byssa og dekksgjengen, tålmodig veiledning fra kapteinen og god støtte

fra overstyrmann, voyageleader-assistent og windjammerteamet.

Vi må ikke glemme at den viktigste arbeidstreningen vi tilbyr er å være mannskap, gå sjøvakter og løse oppgaver på Christian Radich. Positiv forventning, kombinert med stivt og omsorgsfullt byråkrati rundt hvile og sykemelding, fungerer svært godt for å opprettholde felles god innsats i vaktlagene. Workshops er viktige for å teste ut interesser og evner hos den enkelte, vi opplevde god interesse og påmelding til workshops og mannskapet leverte godt på sine fagfelt.

I godt samarbeid med skipsledelsen, som holdt et våkent øye med værmeldingene, valgte vi riktige havner og fikk gode seiletapper mellom dem. Selv om vi la til langt fra verdens navle og i lavsesong syntes både mannskap og windjammere det var forfriskende å komme til steder de ikke besøker så ofte. En stor fordel var at hjemreise ble en knotete tanke for de windjammere som var usikre på om de ville klare å fullføre toktet.

Som mange tidligere tokt så det nesten ut som det var en annen gjeng unge mennesker som stolt gikk i land, i forhold til dem som forsiktig steg om bord fire uker før. På vegne av Windjammer ønsker jeg dem god vind på sine videre reiser.

Voyage leader
Jo Leif G. Strønen

Foto: Jo Leif G. Strønen

33 på onboarding: 33 på tokt. 27 som fullførte

- NAV: 6
- OT Vestfold: 11
- OT Telemark: 1
- OT Nord-Gubrandsdal: 1
- OT Innlandet: 3
- OT Rogaland: 6
- OT Akershus: 1
- OT Asker og Bærum: 1
- OT Buskerud: 1
- OT Trøndelag: 1
- Porsgrunn VGS: 1
- Barnevern, Akershus: 1

Foto: alle) Jo Leif G. Strømen

VOYAGE 25 | 34 DELTAGERE

Start: 22. september
Slutt: 19. oktober
Hvor: Oslo – Peel, Isle of Man – Vigo,
Spania – Lisboa, Portugal

Rekruttering

Antall søknader til Windjammer gjennom sommeren nådde et nivå vi aldri før har opplevd. Dette har i stor grad sammenheng med kampanjer på sosiale medier som har gått gjennom ferien. Svært mange har fanget opp at Windjammer finnes. Vi brukte også mye tid på å avklare søkerens tilknytning til offentlig sektor. Flere hadde søkt inn på eget initiativ uten å ha snakket med sine veiledere i og oppfølgingstjenesten. Det var derfor gledelig for oss at flere fikk støtte fra sine veiledere når tjenestene fikk informasjon om Windjammer.

Onboarding

Vi gjennomførte to onboardinger. Disse la et godt grunnlag for godt samhold og videre arbeid med lagfølelse om bord.

35 på onboarding. 34 på tokt. 30 fullførte

- 11 egensøknader
- 7 fra Nav
- 6 fra Drammen VGS
- 4 fra oppfølgingstjenesten
- 1 fra Byåsen VGS
- 1 fra barnevernet

Toktet oppsummert

På grunn av et sjeldent godt vindu med vind vestover tok vi beslutningen om å seile nord for Storbritannia på vei ned til Lisboa. Seilføringen var svært

god og ga god innføring i det seil-tekniske for våre ferske Windjammere. Det gir også et ekstra boost til mannskapet om bord når vi får en så god start på et tokt.

Da vi hadde kort tid før vinden skulle snu måtte vi raskt sette seil vestover. Dette gikk derfor noe ut over det faste bli-kjent programmet vi pleier å kjøre i Windjammer. Derfor måtte vi bruke ekstra tid på å arbeide med samhold og lagfølelsen utover i uke 2 og 3. For noen vaktlag gikk dette mye lettere enn andre, men mot slutten av toktet kunne alle rapportere om et styrket samhold.

Vi fikk et godt første stopp i Peel, Isle of Man. Vi fikk en tur innom sentrum av byen for en byvandring. Eller for de fleste en bunkring av snacks og drikke. Det begynte å blåse opp til dårlig vær. Derfor måtte vi kaste loss for å ikke risikere å knuse skipet i svellet mot brygga vi lå til. Til tross for at vinden ga et litt kortere opphold i land enn mange ønsket seg, ga den oss derimot fortsatt god seilvind for seilaset videre mot Vigo, Spania. Hele veien sørover fulgte styrmenn og kaptein nøye med på kart og værbildet da storm og orkaner kom som perler på en snor over Atlanterhavet med kurs for Storbritannia og Biscaya. Glade er vi som har så dyktige styrmenn at vi knapt merket noe til uværet til sjøs. Med iskald beregning navigerte de skuta og Windjammer inn mellom stormsentrene og trygt i land for å stå av stormene.

I Vigo fikk vi ekstra langt opphold på grunn av et raskt skiftende værbilde og en havn som ikke helt klarte å bestemme seg for om vi fikk lov å ligge lenge eller ikke. I tillegg fikk vi påvist tilfeller av skabb om bord, som krevde oppfølging og tiltak. Dermed tok vi dag for dag. Windjammer dro på en dagsutflukt til Santiago de Compostela. Videre ble det en kveld med fart og spenning med Virtual Reality og andre simulatorer.

Voyageleader ble sykmeldt siste dagen av oppholdet i Vigo og toktets siste uke ble ledet av voyageleader assistent. Med hjelp av en kollega fra team Windjammer som kom reisende ned fra Norge ble off-boardingen gjennomført og programmet fullført etter planen.

Konklusjon

Voyageleader har som et av sine faste mantra inn i Windjammer «det er i ubehag vi er i utvikling». Dette toktet er et godt eksempel på at dette stemmer for oss alle. Ansvaret for å lede programmet er enormt og det er viktig at vi alle drar i samme retning. Men også at voyageleader klarer å hjelpe seg selv like mye som han hjelper andre. Heldigvis er det svært dyktige folk om bord av både fast mannskap og eksterne som klarer på eksemplarisk måte å ivareta både deltakere, windjammer og det faglige i voyageleaders fravær. Det er veldig betryggende og en god lærdom.

Som voyageleader er jeg stolt av hva deltakerne har klart å få til i løpet av toktet. Det har stått utfordringer i kø og tålmodigheten og aksepten de har vist til hverandre har vært rørende å være vitne til. Jeg har stor tro på hver og en av dem og hva de skal få til på veien videre. Voyageleader hilser alle windjammerene på voyage 25 og ønsker dem god vind i seilene på ferden videre!

Kyle Tsigakis
voyageleader

VOYAGE 26 | 35 DELTAGERE

Start: 23. oktober

Slutt: 19. november

Hvor: Lisboa – Porto Santo – Funchal – Porto - Malaga

Rekruttering

Etter rekordrekruttering til høstens første tokt, stod det litt mer stille i ukene før oppstart. Denne uroen er vi vant til å leve med i oppkjøringen til tokt, men det gjør også noe med oss. Vi satte derfor alle kluter til, og intensiverte kontakten med potensielle samarbeidspartnere. Dette ga oss gode resultater, og vi kan med glede konstatere at høstens tokt bød på flere nye samarbeidspartnere. En av disse er Fredriksten Rotary Klubb, som har finansiert egenandel for 9 ungdom fra Halden og omegn. Noen av disse kommer fra Deltagrupper, en arbeids- og inkluderingsbedrift i Halden. Disse har gjort en kjempeinnsats med rekruttering, oppfølging og forberedelse av deltakerne, og vi gleder oss til videre samarbeid!

Også til dette toktet ser vi at det er mange deltakere uten oppfølgende instans, som finner frem til oss på egen hånd. Felles for mange av disse har denne gangen vært at de spesifikt er interessert i et yrke til sjøs, og søker Windjammer Livsmestring med konkret plan om å søke Windjammer Lettmatros i neste steg.

On-boarding

Vi gjennomførte også denne gangen to on-boardinger, begge på Slora Gård

36 på onboarding. 35 på tokt. 34 fullførte

- 12 egensøknader
- 4 fra Nav
- 4 fra Drammen VGS
- 1 fra OT Halden
- 3 fra barneverntjenesten
- 6 fra Delta Halden
- 2 fra OT Møre og Romsdal
- 2 fra OT Rogaland

med Trond og Cathrine som vertskap. Hit er det godt å komme, og det gjør noe med gruppen å bli møtt av deres omsorg og raushet. For å få høsten til å gå opp var voyageleader også kursleder sammen med Jo Leif. Viktig del av laget var også Sindre matros om bord, som voyageleader assistent. Det var mange baller i lufta, men også veldig gøy å samarbeide enda tettere med gode kollegaer.

Toktet oppsummert

I oktober var det på tide å sette seil fra Lisboa igjen. Vi lå et lite døgn til kai for proviantering og forberedelser, før vi kaster loss og la oss på fast ankerplass i bukta på utsiden. Dette har vi gode erfaringer med, ettersom det gir oss tid og ro til en grundig oppstart. Stemningen var god og innsatsen stor, selv om mange synes det er utfordrende med alle regler de skal forholde seg til – ikke minst i forhold til uniform.

På grunn av god seiling i sørøstlig kurs, ble første etappe noen dagers seiling til den lille øya Porto Santo i nærheten av Madeira. På overfarten fikk flere kjenne på passelig grad av sjøsyke, og det var fint for mange at denne etappen ikke var så lang. Porto Santo var en ny havn for oss, men viste seg å være midt i blinken for våre behov. Her var det stille og rolig, med passe lang avstand til sentrum og butikker. En rolig og behagelig atmosfære ligger over øya, og forholdene er så små og oversiktlige at deltakerne kan rusle rundt med følelsen av å være på egenhånd. Vi fikk tid til både busstur på øya, handlestopp og besøk på en paradisisstrand under vårt besøk, og avsluttet oppholdet med en overraskelses Halloween-fest om bord før avreise. Neste stopp ble ikke langt unna, av praktiske hensyn gikk vi videre til Funchal, en havn vi er godt kjent i og

alltid glade for å komme tilbake til. Her lå vi ved siden av Sørlandet, men dessverre satte omgangssyke om bord der stopper for utvekslingsbesøk mellom elevene.

Ved avgang fra Funchal var ruten videre litt uklar, på grunn av usikkerhet rundt vær og vind. Det ble vurdert frem og tilbake i bestikk, og vi fokuserte på å finne den beste vinden for mest mulig seiling og dager i sjøen. Vi stoppet etter hvert i havnebyen Leixoes, en av Portugals største havner. Vi tok toget inn til Porto, og deltakere, veiledere og vaktledere brukte dagen her sammen til å utforske. Det ble mange bilder av fargerike bygninger, og mange pasteis de natas! For å hjelpe til med å utforske byen fikk vaktlagene med seg en by-bus med oppgaver de skulle gjennomføre rundt omkring i byen. Til inspirasjon og glede for en del, mens andre helst ville slappe av med cafeliv og shopping.

Tiden går fort mens vi er om bord, og plutselig hadde vi bare tiden av veien før ankomst til Malaga. For å vente ut et værvindu gjennom Gibraltarstredet ankret vi opp utenfor Cadiz, og startet gjennomføringen av offboarding her. Selv om mange synes denne fasen er vanskelig, gjorde deltakerne en god innsats, og de aller fleste har laget seg gode planer for sin vei videre. Så vet vi av erfaring at selv de som ikke viser mye på utsiden av hva de ønsker eller vil, også har fått satt i gang viktige indre prosesser. og vi vet at de tar med seg gode erfaringer som de kan bruke som ledestjerner på sin vei videre.

Foto: Olav Henden

Konklusjon

Dette toktet var preget av mange deltagere som VILLE seile, og som ville lære seg mest mulig om livet på havet. Det gjør noe med stemningen om bord, og det er godt for mannskap og frivillige å kjenne på en giv og en interesse, det gjør noe med motivasjonen for å lære bort og å stå i det som er utfordrende. For selv om det er mange på dette tok-

tet som tilsynelatende allerede har funnet sin vei og vet hva de vil, så har toktet også vært preget av det motsatte – av ungdom som strever; med å finne sin verdi som menneske, med å ta seg selv på alvor nok til å vise seg sårbar og våge. Det ligger mange timer med motivasjonssamtaler i dette toktet, og det er så verdt det når vi ser den

endringen som har skjedd hos mange ved toktets slutt. En av deltakerne på 8-12 sa det så godt: *«Jeg vil bli husket som den som startet dårligst, men som ble en av de som avsluttet best».*

Heidi Ellefsen
voyageleder

Foto (alle): Heidi Ellefsen(?)

Foto (alle): Olav Henden

Foto: Jarlfryd Sletvold Åseng

VOYAGE 27 | 40 DELTAGERE

Start: 23 november 2024

Slutt: 20 desember 2024

Hvor: Malaga – Porto Santo (oppankring) – Madeira inkl besøk på Desertasøyene – Lanzarote – Las Palmas

Rekruttering og onboarding

Deltagerne ble rekruttert fra Nav, OT, VGS og innsøkt selv eller av familiemedlemmer.

Onboarding ble som vanlig gjennomført på Slora gård i 2 onboardinggrupper.

40 på onboarding.

40 på tokt. 36 som fullførte

- NAV: 4
- Vestfold OT: 7
- Fredriksten Rotary: 1
- Drammen VG : 6
- Brønnøysund VGS: 1
- Thor Heyerdahl VGS: 1
- Porsgrunn VGS: 14
- Egensøknader: 6

Toktet oppsummert:

Dette var et godt planlagt og gjennomført tokt. Vi mønstret på i Malaga, seilte til Porto Santo der vi ankret opp og gjennomførte alle workshops. Så seilte vi videre til Madeira, hvor vi lå til kai, slik

at alle fikk en tur i land. Deretter gikk ferden til Desertas-øyene, som ble meget populært. Ungdommene var skikkelig fine, de plukket søppel og var meget respektfulle. Vi badet, og noen fikk svømmetrening. Vi hadde også badestopp underveis, til stor glede for alle. De som ikke var trygge på sine svømmekunnskaper, fikk låne flytevest.

Mannskap og frivillige var meget motiverte. Målet var at ingen skulle være utslitte, og det målet nådde vi. Mannskapet sto på, var dyktige mentorer og gode forbilder. Det var godt samarbeid av alle og vi hadde med totalt 11 stk banjerfrivillige, 7 gjennomførte 4 uker, og 4 delte toktet i to og byttet på Madeira. Vi hadde også 4 dekkfrivillige og 2 mediser. Den ene medicinen måtte reise hjem fra Madeira pga tragiske omstendigheter hjemme. Det ble bestemt at det kun skulle være en medic igjen, da vi ikke hadde behov for en til. I tillegg til det faste crewet var det 1 lærling og 9 jungmenn med.

Dette var det første toktet vi gjennomførte i samarbeid med ungdommer fra kombiløpet på Porsgrunn VGS. Her deltok ungdom med ulike skolebakgrunn fra hjemlandet som trenger økt kompetanse i norsk og norske grunnskolefag for å mestre videre skolegang. Ungdommene fikk stor språkforståelse og bedret språkkunnskapene sine betraktelig. På onboarding jobber vi jo konkret med at de skal finne ut av "hvem er jeg", og at de skal få forståelse for forskjellige personligheter og roller, og at det er bruk for alle sammen. Elevene fra Porsgrunn lærte også å forstå samfunnet og rammene om bord på en naturlig måte. Alt var likt for alle. Det ble dannet mange vennskap, også på kryss av landegrensene. Dette ble en god start på et spennende samarbeid med Porsgrunn VGS.

Det var stor utvikling blant ungdommene. Mange lærte seg godt norsk, og alle mestret stort. Det er alltid små og store hendelser under et tokt, når det er så mange mennesker sammen. Dette ble håndtert bra av alle sammen.

Voyageleader assistent David, til vanlig lettmatros om bord, gjorde en fantastisk jobb.

Voyage leader
Jarlfryd Sletvold Åseng

OPPLEV WINDJAMMER I SERIEN «PÅ RETT KJØL»

Å skape endring er en drivkraft for mange dokumentarister. Målet til produsent Ole Kristiansen er at dokumentarserien «På rett kjø» om Windjammer skal gi motivasjon og håp til de som ønsker en ny kurs i livet.

Ole Kristiansen (produsent)

Åtte episoder – åtte ungdommer

TV Inter var med på et Windjammer-tokt som startet i Portugal like før påske i fjor. – Vi fikk være med på skuta og være flue på veggen i fire uker. Vi var så heldige at vi ble godt kjent med ungdommene, og fikk gjort noen flotte portretter av dem, sier Kristiansen.

Hva var det som opptok ungdommene, hvilke tema dukket opp som skulle vise seg å være spesielt viktige?

Åtte tema pekte seg ut, og de fikk hver sin episode: Vennskap, tillit, mestring, fellesskap, trygghet, tilhørighet, aktivitet og selvfølelse.

– Jeg tror veldig mange unge vil identifisere seg med utfordringene ungdommene i serien har. Og sitte igjen med

følelsen: Selv om jeg ikke har noen venner i dag, er det mulig å få til. Selv om jeg ikke føler jeg kan noe, så finnes det ting også jeg kan mestre. De har også laget et undervisningsopplegg til dokumentarserien.

Tema i vinden

–Hva kan vi spesielt glede oss til, har du en teaser?

–Et veldig fint øyeblikk er der Olivia får møte faren sin igjen. Faren er skotsk, de har ikke møttes på svært lenge, men det skjer når Christian Radich legger til havn i Skottland, og faren kommer til havna.

Kristiansen kan også avsløre at den livlige Markus etter hvert vil vise seg fra en litt annen side. Han kan virke som å være prototypen på en alltid sosial og selvsikker Bærums-gutt, men utover i serien så dukker en mer sårbar Markus opp bak fasaden.

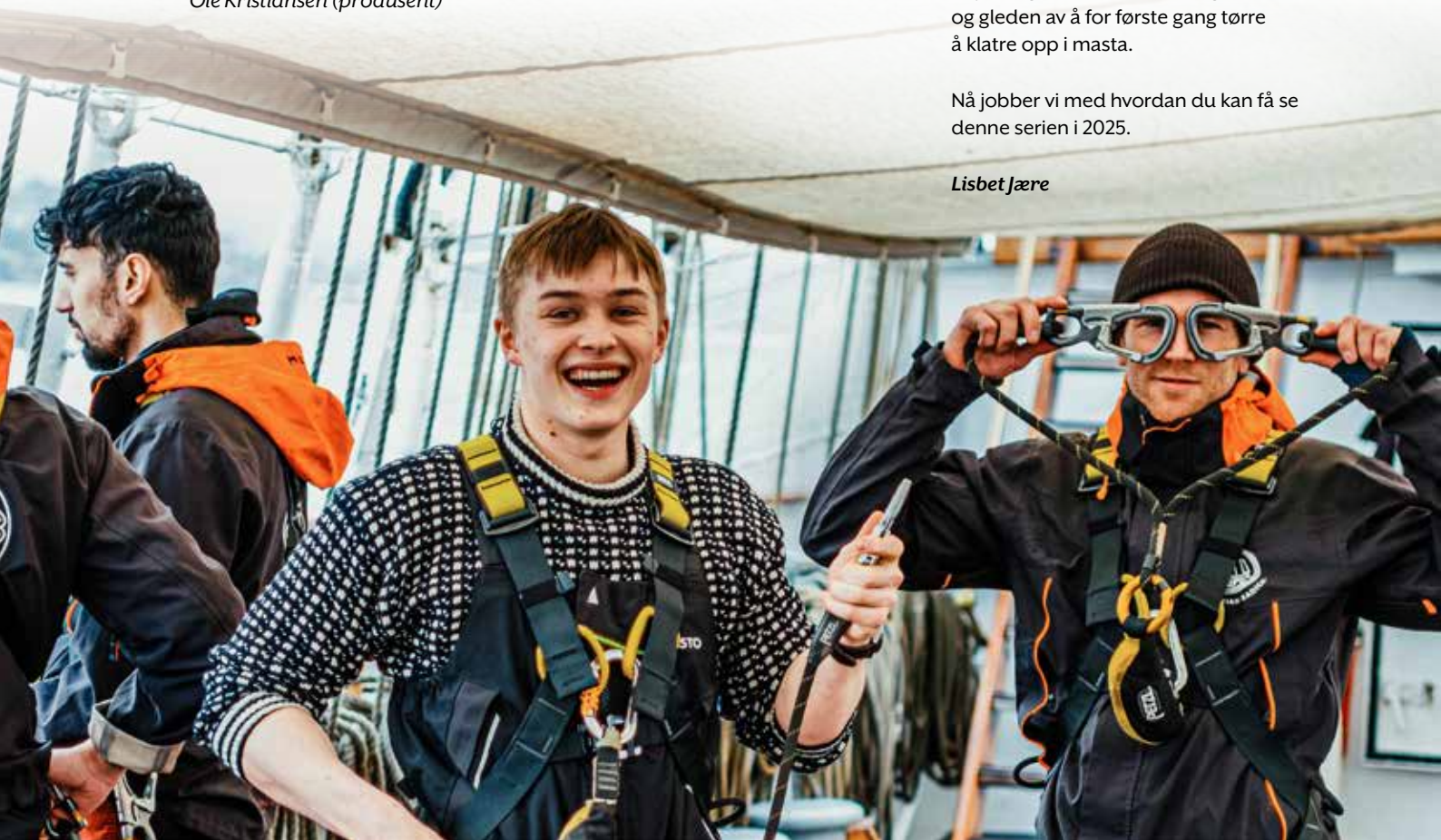
Flotte scener og ny giv

Kristiansen håper at «På rett kjø» skal fremkalle håp og ny giv til å endre kurs i livet for de som ønsker det. At de som kjenner på at de sitter fast i en situasjon de ønsker å komme seg ut av, skal få tro på at det finnes noen verktøy som kan brukes til å mestre livet.

Så lover han flotte scener fra livet på havet i ei vakker, hvit seilskute. Fra ungdommer som spyr på rekka i uvær og høye bølger, til blikkstilte hav og solskinn, og gleden av å for første gang tørre å klatre opp i masta.

Nå jobber vi med hvordan du kan få se denne serien i 2025.

Lisbet Jære

Forsider fra undervisningsmatriell lagd til serien.

«KANSKJE HAN IKKE ER SÅ JÆVLIG SOM JEG TROR» **EPISODE 1**

HVORDAN EN OPPLEVELSE PÅ SJOEN KAN UTFORDRE VÅRE FORDOMMER OG ENDRE HVORDAN VI SER PÅ HVERANDRE.

«JEG SLITER MYE MED Å STOLE PÅ VOKSNE!» **EPISODE 2**

DENNE EPISODEN FØLGER WINDJAMMERNE GJENNOM DERES FØRSTE HELE DAG OMBORD PÅ CHRISTIAN RADICH, HVOR DE UTFORDRES BÅDE FYSISK OG MENTALT.

«Å UTFORDRE SEG SJØL» **EPISODE 3**

I DENNE EPISODEN AV PÅ RETT KJØL HANDLER DET OM MESTRING. DE 30 UNGDOMMENE OM BORD PÅ CHRISTIAN RADICH FÅR VIRKELIG KJENNE PÅ HVORDAN DET ER Å UTFORDRE SEG SELV, BÅDE MENTALT OG FYSISK.

Fra venstre: Henrik Peder Gouvertsens (regissør), Anette Løken Jahr (programskaper), Brynjar Sætre (produksjonsleder) og Ole Kristiansen (produsent)

Åtte temaer pekte seg ut, og de fikk hver sin episode:

*vennskap
tillit
mestring
fellesskap
trygghet
tilhørighet
aktivitet
selvfølelse*

En Windjammer blir filmet en stille kveld i Skagerak.

Foto: Mark Ambeth

I Windjammer er vi opptatt av at ungdom skal komme seg tilbake i aktivitet. Målet er på ingen måte at alle skal bli sjøfolk. Imidlertid ser vi at omtrent 10% av de som gjennomfører Windjammer blir varig interessert i et yrke på sjøen. Vi har tilrettelagt for en praktisk og yrkesrettet måte å kvalifisere seg til å bli matros i norske rederier. Januar 2023 mønstret sju spente ungdom på Christian Radich i Las Palmas. Alle hadde deltatt på Windjammer livsmestring og var nå de første deltakerne på vårt lettmatroskurs. Nå har vi funnet en god form på kurset. 26 ungdom har fullført så langt og 9 nye lettmatros er mønstret av Christian Radich desember 2024.

Det er 110.000 unge som står utenfor jobb eller skole. Den maritime næringen skriker etter arbeidskraft. Windjammer lettmatrosprogrammet tar folk fra utenforskap inn i sjømannskap. Ved inngangen til tredje driftsår i programmet er det gledelig at vi har fått på plass en viktig lovendring som gir Nav tilgang til å bruke programmet som arbeidsavklaring og opplæringstiltak. Vi har til nå operert på en midlertidig forskrift fordi deler av opplæringen skjer mens vi seiler i utlandet. Nå er denne forskriften endret, og vi tilrettelegger derfor for større offentlige innkjøp av lettmatrosopplæringsplasser i 2025.

LETTMATROS – VIKTIGE RAMMEBETINGELSER PÅ Plass

FØRSTE KVINNE FERDIGUTDANNET SOM MATROS

For to og et halvt år siden satt Lone Tenmann Gundersen (20) hjemme. Redselen for å ikke være god nok var for stor, og hun hadde hoppet av videregående. En måned med Windjammer ga henne ny giv, og i november fikk hun sertifikat som matros.

– Da vi startet med Windjammer i 2018, var vi opptatt av at dette ikke skulle være opplæring i sjømannskap. Men så viste det seg at for mange så var nettopp det med å lære faget hovedmotivasjonen, sier Daniel Ingebretsen, driftssjef i Christian Radich.

Han syntes det var utrolig leit at de ikke hadde et tilbud til de som ville fortsette etter Windjammer, og kom på tanken: Hva om Christian Radich kunne starte et kurs for lettmatros?

De kastet seg rundt for å lage kurset, og i januar 2023 var Lone Tenmann Gundersen en av sju tidligere wind-

jammere som skulle lære seg faget med å bli lettmatros.

Stort behov for matros

For å få ferdighetssertifikat som matros må en ha 18 måneders praksis om bord. Lettmatros er graden før matros og krever seks måneders praksis.

– Lettmatroskurset pågår parallelt med Windjammer-tokt, og det er en positiv smitteeffekt for deltakerne å kunne se at det finnes mulighet både for å få seg jobb og utdanning om en trives med livet på sjøen.

Det er nå tredje året Christian Radich tilbyr Lettmatros-programmet. Det er to kurs i året som varer i fire måneder, med plass til åtte elever på hvert kurs.

– Etterspørselen etter matros er stor, og for Christian Radich er det positivt å kunne tilby denne utdanningen. Det vi selger inn til rederiene for å oppmuntre

dem til å ta imot våre kandidater, er - at vi kjenner dem godt så de kan være trygge på at de har høy arbeidsmoral og er gode på sikkerhet, sier Ingebretsen.

Stor overgang å jobbe offshore

Tenmann Gundersen har funnet seg godt til rette med å jobbe offshore i dag, men overgangen fra å jobbe på et seilskip var stor. Akkurat når vi tar praten ligger hun til kai i Bergen.

– Da jeg fikk spørsmål om å jobbe offshore syntes jeg det høortes litt skummelt ut. Jeg elsket jo å jobbe på seilskip. Jeg var veldig nervøs da jeg tok flyet til Stavanger, og visste ikke hva som ventet meg.

Den første tiden ble ikke enkel, og hun syntes ikke hun fikk god nok oppfølging. Men i oktober 2023 kom hun på et skip der hun fortsatt jobber og trives. Til tross for at hun lenge var eneste kvinne om bord.

Har overvunnet angsten

At det går opp og ned, og at livet til sjøs bokstavelig talt er en bølgedal, er hun blitt vant til fra Windjammer-programmet. Hun fikk høre om Windjammer for to og et halvt år siden, etter at hun hadde hoppet av konditorfaget. Hun slet med angst og syntes hun ikke var flink nok.

– Det var jo dager det var skummelt og ubehagelig, og jeg bestemte meg for at dette ikke var noe for meg. Men så gikk det over, og jeg hadde noen utrolig fine opplevelser og kjente på en mestringsfølelse som jeg aldri hadde kjent før. Det ga meg mersmak.

Selv om det innimellom også kan være tøft, så kjenner hun fortsatt på denne følelsen av mestring, og angsten har hun overvunnet. I november løste hun ut ferdighetssertifikat som matros, som en av de første som har fullført utdanningen.

– Halve jobben er de snille kollegaene og de sosiale kveldene. På båten jeg er nå er de veldig flinke til å være sosiale og inkludere hverandre. Så liker jeg også å jobbe turnus, og at arbeidsoppgavene er varierte, sier Tenmann Gundersen.

Foto: Kyla Tsigakis

Foto (alle): Tom Solum

FRA BIL TIL BÅT PÅ TEAMBUILDINGSTUR

– Det er flott om flere kjenner til prosjektet Windjammer, sier Tom Solum. Han arrangerte landskonferanse for 75 personer som jobber på opplæringskontorer for bilfag på Christian Radich. Miljøskiftet fra bil til båt ble en opptur.

Tom Solum er daglig leder for Oppføringskontoret for bilfag i Vestfold. Da et par av lærlingene hans slet med motivasjon og mening i hverdagen, tok han kontakt med Christian Radich og Windjammer for å melde seg som frivillig.

– Jeg hadde hørt om Windjammer, og hvor gode resultater programmet har. Jeg ønsket å lære mer om og erfare hva Windjammer gjør for unge.

De fire ukene på sjøen, var både svært spennende og også noe anstrengende, men mest av alt syntes han at han lærte utrolig mye. Både om ungdommer i ulike faser av livet, og seg selv.

Bort fra nett gir gevinst

Hva gjør et opplæringskontor for bilfag? Solum, som selv har jobbet i bilbransjen hele livet, forteller at de er et slags bindeledd mellom videregående og bransjen, og har ansvar for lærlingene som er ute i bedrift i to år før de får fagbrev.

– Du kommer tett innpå unge mennesker. Hvordan er det å være ung i dag?

– Jeg ser voldsomme endringer de siste ti årene, dagens unge sliter mye mer enn før. Jeg tror det har å gjøre med all den tid de bruker på telefonen og plattformer som TikTok og Snapchat, som har stor innflytelse på væremåte og oppmerksomhet. Under Windjammer merket jeg at alt var mer harmonisk og hyggelig når vi var ute på havet, og ingen hadde nettilgang.

Arrangerte teambuildingstur

Derfor mener han et program som Windjammer er så viktig, og at han ville at kollegaer fra andre opplæringskontorer skulle kjenne til det. Så da han skulle arrangere landskonferanse inviterte han likeså godt 75 av dem til en heldagssamling om bord.

– Alle fikk god informasjon om Windjammer og så nytten av programmet, og samtidig så fikk vi jo en liten smakebit av hvordan det er å seile. Det skapte godt samhold oss imellom og fungerte perfekt som teambuilding. Det ble en vinn-vinn-situasjon.

– Vær direkte

– Hva tenker du spesielt er viktig i kontakt med ungdom som ikke helt finner seg til rette?

– Det jeg lærte av Windjammer er at en ikke skal være redd for å være direkte, og tett på når du merker at noe ikke helt er som det skal være. Det er alt for lett å bare se mellom fingrene dersom lærlingene begynner å få høyt fravær. Da er det viktig at bedriftene gir beskjed til oss tidlig, så kan vi følge opp og finne ut hvor problemet ligger, og kanskje koble på hjelpeapparatet.

Solum råder andre opplæringskontorer, og også alle andre som jobber med unge, å arrangere lignende teambuildings-turer.

– Har du råd til andre som tenker å gjøre dette?

– Egentlig ikke noe annet enn å ta kontakt med Christian Radich for å bestille tur, og så bare gjøre det, det er ikke så vanskelig å få det til. Og det er en opplevelse for livet, sier Solum.

Lisbet Jære

INVITERTE 18 FAMILIEMEDLEMMER PÅ PINSETUR

– Seilturen med Christian Radich var en så spesiell og flott opplevelse at det vil være et minne for resten av livet for barna mine, sier Simen Skogli. Han slo på stortromma og ga bort tur med Christian Radich som gave.

Hva gjør du hvis du virkelig vil overraske noen? Familien til Simen Skogli fant en helt spesiell julepresang under treet juleaften 2023; en pinsetur med Christian Radich.

– Hvordan kom du på ideen med å gi bort en tur med Christian Radich?

– I 2021 reiste jeg og faren min med seilskuta Statsraad Lehmkuhl rundt Capp Horn i Chile. Det var en utrolig flott opplevelse, og jeg tenkte at også barna mine måtte få prøve å seile en dag.

Men det var ikke bare de tre barna sine han kom til å gi den muligheten. Det fikk også foreldre, kjæreste og brødre med barn. I alt var de 18 familiemedlemmer, fra 8 til 75 år, som kunne glede seg ekstra mye til pinsen 2024.

Svært familievennlig

Seilassen i Oslofjorden strakte seg over to døgn. Skogli forteller at den var tilrettelagt for de som ikke hadde erfaring på sjøen, så det var bare å reise med senkede skuldre.

Foto (alle): Simen Skogli

kanskje mer om nytelse og er lettere å glemme. Siden hele familien jobbet i samme vaktlag, følte vi at vi faktisk var med å bidra til at skuta seilte, at det var en sjelsettende opplevelse, sier Skogli.

Så er Christian Radich en nasjonalskatt i seg selv, en utrolig vakker seilskute.

– Kommer en nærmere hverandre som familie på en slik seilas?

– Ja, det er veldig samlende, og det at en er på ei skute skaper en helt spesiell følelse av samhold. Noen kan kanskje være redd det blir litt vel tett, men det er også rom for alenetid i køya eller på dekk om en skulle trenge det.

Lisbet Jære

– Vi fikk tilbud om å være med på vaktlag. Samtidig som det kanskje var litt forventet at vi skulle stille opp i disse fire timene, var det også greit å legge seg på dekk om en var litt sliten.

Innimellom fikk de høre interessante historier om sjømannskulturen, som hva ulike tatoveringer står for. De fikk også lære seg ulike knuter.

– Det var en perfekt kombinasjon av aktivitet, avslapping og god mat, og vi fikk god kontakt med det flotte mannskapet. Som førstestyrmann Einar, som var 14 år første gang han var ute og seilte. Det han fortalte gjorde stort inntrykk på barna.

Følelsen av mestring

Opplevelsen var så unik at den er vanskelig å beskrive med ord, synes Skogli.

– Det jeg spesielt sitter igjen med, er følelsen av at hele familien har mestret sammen. Det er noe han verdsetter høyt, også i jobben sin i det ideelle foretaket «Trygg av natur» som jobber med livsmestring og folkehelse for barn og unge.

– Jeg kunne jo funnet på noe annet, som å invitere med familien på et høyfjellshotell. Det er fint med boblebad og kakao med krem, med det handler

Foto (begge): Trine Wenneberg

17. mai-feiring på Christian Radich

SMÅ OG STORE OPPLEVELSER OM BORD

Foto: Kathrine Sørgård

Skuta dra på Sommertokt

Foto: Karl Vesterby

Skagenseilas med en dag ved kai

Foto (begge): Karl Vesterby

Havnelangs, godt hjulpet av Venneforeningen

Foto (begge): Kathrine Sørgard

Christian Radich er flaggskip for Kulturhovedstaden Bodø

Foto (begge bilder): Marek Krol

Lofoten seilas med entusiastiske seilere fra Polen

ÅRSRAPPORT 2024

CHRISTIAN RADICH
OSLO

ÅRSBERETNING

VIRKSOMHETENS FORMÅL

Stiftelsen Christian Radichs formål er å bevare skuta for fremtidige generasjoner gjennom aktiv drift. Christian Radich skal primært operere som skoleskip for ungdommer, men kan i tillegg benyttes til andre formål som seiltokt med medseilere, fjordturer og utleie til ulike arrangement. Stiftelsens forretningssted er på Akershusstranda i Oslo hvor også skuta har sin kaiplass. Stiftelsen Christian Radich aktualiserer vår maritime kulturarv for nye generasjoner og skaper verdier gjennom opplevelser og erfaringer som utvikler mennesker.

ÅRETS RESULTAT

Årsresultatet for 2024 ble et overskudd på kr. 161 tusen, noe som er en nedgang på kr. 274 tusen i forhold til fjoråret.

SIKRING AV FORTSATT HELÅRSDRIFT

Helårsdrift er en forutsetning for å bevare kompetansen om bord (bemanning) og dermed sikre en høy standard på vedlikehold og formidling. Den beste måten å bevare Christian Radich på som kulturarv er ved kontinuerlig drift og vedlikehold samt formidling til publikum.

ÅRETS AKTIVITETER

2024 var et år med høy aktivitet nær sagt hver eneste dag året gjennom. Vi har hatt rekordhøy omsetning. Vi har gjort endringer i organisasjonen med flere lederskift. Stiftelsen fikk ny daglig leder i oktober 2024, og ny leder for Windjammer i november 2024.

Christian Radich har et todelt løfte til samfunnet og våre støttespillere: å ta vare på skuta i et evighetsperspektiv, men også å forhindre utenforskap og å sørge for å utvikle ungdom så de kan delta i arbeids- og samfunnslivet. Disse to oppdragene oppsummerer vår drift også i 2024. Vi nådde vårt mål om å gjennomføre 6 Windjammer livsmestringstokt.

I 2024 hadde vi 200 deltagere på tokt.

Målet med Windjammer er å få deltagerne tilbake i aktivitet som jobb eller skole. Det er ikke et uttalt mål at sjøen skal bli yrkesvei for alle disse. Imidlertid er det slik at om lag 10% av deltagerne utvikler en drøm om et yrke på sjøen gjennom sitt Windjammer livsmestringskurs. Derfor opprettet vi Windjammer lettmatroskurset i 2023. I sitt andre driftsår er det godt å se at de som gjennomfører dette kurset går fra utenforskap til sjømannskap. I 2024 har 16 deltagere gjennomført kurset hos oss, som kvalifiserer til fast jobb i rederier. I Windjammer lettmatros sitt andre driftsår har dermed 26 av 30 deltagere fått jobb. Det er resultater vi og samfunnet kan være stolte av.

Sommersesongen 2024 ble forholdsvis god med en økning i forhold til fjoråret på 2% i omsetning for tokt med medseilere, skoleklasser og ulike charteraktiviteter.

Omsetningen ble på ca. kr 9,6 mill, noe som var i tråd med våre prognoser ved inngangen av 2024. Vi gjennomførte 9 Sea Norway-etapper med hovedbase i Bodø i forbindelse med byens rolle som kulturhovedstad i 2024. I august deltok vi på Arendalsuka som viser seg å være en viktig arena, både inntektsmessig og for å promotere Windjammer-prosjektene våre.

VIKTIGE RAMMEBETINGELSER PÅ Plass I 2024

De siste årene har vi utviklet Windjammer livsmestring og lettmatros i stor grad ved hjelp av private støttespillere som gjennom Windjammer Lauget har finansiert det vesentligste av kostnadene for deltagelse. Vi er svært takknemlige for denne private støtten fra støttespillerne som også er med oss videre. Det har også gitt oss anledning til å utvikle et solid program over tid og vi har lært mye på disse årene. Nå som 850 ungdommer har gjennomført Windjammer siden 2018 kan vi slå fast at livsmestringsprogrammet virker. Det får ungdom tilbake i aktivitet, og gir på mange måter en ny start.

For samfunnet gir det en mangedobbel gevinst. Tilgang til et livsløp med fremtidige skatteinntekter og verdiskaping i motsetning til mulige trygdeytelser, sosiale utfordringer og omkostninger. Ved utløpet av 2024 bestilte vi en økonomisk analyse fra Menon Economics for å analysere samfunnsverdien vi tilfører ved disse opplæringsprogrammene. Denne vil bli klar i første kvartal 2025.

Det er særlig gledelig at en viktig lovendring kom på plass i 2024. Det gir Nav varig mulighet til å bruke våre opplæringsprogrammer om bord for deltagere fra hele landet fra og med 2025. Offentlig støtte til Windjammer i 2024 var 19%. Vi avslutter 2024 med å tilrettelegge for en større andel offentlig finansierte plasser i våre programmer for 2025. Stiftelsens mål er å få en ny og langsiktig avtale med Nav som også kan tilbys alle Nav-distrikter i Norge.

Ved inngangen til 2025 starter 8 nye Windjammere sitt Lettmatroskurs. I 2025 er målet å gjennomføre 2 slike kurs med totalt 16 deltakere.

Windjammer Lettmatros skal bidra til at minst 25 norske ungdommer begynner å jobbe i norske rederier i 2025.

Styret er fornøyd med utvikling av Windjammerprosjektet og den plattformen som er bygget for videre vekst. Vi har også en positiv utvikling knyttet til de private støttespillerne i Windjammer Lauget. De fleste har vært med i 4-5 år og mange har fornyet samarbeidet for nye 3 år. Vi takker Lauget bestående av:

Sparebankstiftelsen DNB	Klaveness Stiftelsen	Rotary Ekeberg
Stiftelsen Det Norske Veritas	Hans Herman Horn Stiftelsen	Justnes Rederi AS
A Wilhelmsen Foundation	Fred Olsen	Anders Mjaaland
Stiftelsen Kaare Berg	Skuld	AS Thor Dahl
Eckbos Legat	CoolCo	
Leif Høegh stiftelsen	Ada og Hagbart Waages Stiftelse	

I 2025 forventes det at Lauget vil bidra med rundt kr. 14 mill. i finansiering, og dette vil sammen med offentlige innkjøp og egenandeler finansiere opp mot 200 ungdommers deltakelse på Windjammer Livsmestring.

Styret oppsummerer året 2024 med å konstatere at stiftelsen fortsetter den gode utvikling knyttet til god drift og godt vedlikehold. Styret vil takke offentlige og private støttespillere for deres bidrag i 2024 og ser fram til fortsatt godt samarbeide.

SKUR 32

Stiftelsen har i over 30 år hatt kontor og lager i Skur 32 samt fast kaiplass på utsiden av skuret basert på en avtale med Oslo Havn. Stiftelsen er i god dialog med Oslo Havn om en videreføring av avtalen i nye 20–40 år basert på en omfattende oppgradering av lokalene. Første fase i denne oppgraderingen er nå vedtatt av Oslo Havn, med de nødvendige tillatelser fra Oslo Kommune og Byantikvaren. Målet er å oppgradere hele skuret til egnede kontorlokaler og et Windjammer-senter. Prosjektet er inndelt i 2 faser, der første fase involverer oppgradering av byggets fasade. Dette er planlagt utført i regi av Oslo Havn. Fase 2 omfatter innvendige arbeider, og vil være i regi av Stiftelsen. Detaljprosjektering og koordinering er godt i gang, og byggearbeidene er forventet igangsatt i løpet av 3. kvartal 2025.

TEKNISK TILSTAND

Skipets sertifikater (Sjøfartsdirektoratet og DNV) er gyldig til juli 2026. Skipet fremstår i all hovedsak i god stand og det utføres kontinuerlig vedlikehold. Det meste utføres av vårt eget godt kvalifiserte mannskap i perioder skipet ikke er beskjeftiget på tokt eller dagsturer.

Det er gjennomført en omfattende kartlegging av ståltykkelse og teknisk tilstand på hele skuta. Det er på dette grunnlaget utarbeidet en 10 års oppgraderings- og vedlikeholdsplan for perioden 2021 – 2031. Stiftelsen er godt i rute med gjennomføring av planen. Planen gir en god mulighet for å systematisere kommende vedlikeholds- og oppgraderingsbehov, og derigjennom sørge for en mest mulig kostnadseffektiv gjennomføring. Flere av de tekniske systemene om bord er av eldre årgang, og vil være gjenstand for utskiftninger.

Neste planlagte verkstedsopphold er i 2026, der det vil være behov for til dels omfattende utskiftning av stålplater i skroget samt utskiftninger i og vedlikehold av riggen. Stålarbeidet er i all hovedsak konsentrert rundt maskinromsområdet, og det er igangsatt arbeid for å se på en ny maskinromsløsning. Detaljplanlegging av dette prosjektet er godt i gang.

I hovedtrekk er omfanget som følger:

Periode	Kategori	Omfang	Indikert kostnadsramme (ex. off-hire/tapt inntekt)
2023/24	Mellomklassing	Bunninspeksjon Kartlegging av skrog Vedlikehold løpende rigg	3 mill
2026	Hovedklassing	Stålutsiftninger i maskinromsområde. Oppgradering av maskinrom. Full overhaling av rigg.	62 mill
2028/29	Mellomklassing	Bunninspeksjon Kartlegging av skrog Vedlikehold løpende rigg	4 mill
2031	Hovedklassing	Stålutsiftninger i vannlinjebeltet ved banjer	31 mill

ORGANISASJON, HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Besetningen på skipet består av 32 fast ansatte, 2 lærlinger på Nav tiltak, hvorav 9 er kvinner. I tillegg er det en rekke frivillige som bidrar med forskjellige oppgaver gjennom året.

Den faste besetningen har stor grad av stabilitet.

Administrasjonen på land består av 10 årsverk, hvorav kvinner utgjør 5 årsverk. Windjammer-prosjektet sysselsetter 5,5 av disse, og er nå satt opp for å kunne betjene 6 programmer i året. Vår tekniske sjef deles 50/50 med Stiftelsen Fullriggeren Sørlandet, og vi benytter også samme stiftelses regnskapsfører for vår virksomhets regnskap for 2024.

Styret har 8 medlemmer hvorav 1 er kvinne. Det er tatt initiativ til tiltak for å styrke likestilling i styret.

Stiftelsen har utviklet et eget sikkerhets- og miljø styringssystem (Safety Management System, SMS) for å ivareta krav om sikker drift og beskyttelse av det indre og ytre miljø. Systemet er gjenstand for årlig revisjon ved Sjøfartsdirektoratet. Sjøfartsdirektoratet har revidert Stiftelsens Sikkerhets- og miljøstyringssystem for både skuta og administrasjonen på land. Sertifikatene er opprettholdt.

Legemeldt sykefravær i 2024 var 2,1% i stiftelsen og 3,9% i Christian Radich Drift AS inkludert langtidssykefravær. Sykefravær er ikke direkte arbeidsrelatert, men kan sees noe i sammenheng med arbeidet, selv om vi ikke er kjent med at dette er en direkte årsak. Arbeidsmiljøet vurderes som godt, og med bakgrunn i dette er det ikke iverksatt ytterligere tiltak for å forbedre arbeidsmiljøet. Styret er av den oppfatning at likestilling mellom kjønnene praktiseres, og har derfor ikke funnet det nødvendig å innføre spesielle tiltak på området. Ved ansettelser velges den best kvalifiserte kandidat uavhengig av kjønn og bakgrunn. Virksomheten medfører minimale utslipp og forurensning til skade på det ytre miljø.

DRIFT MED MANGE UTFORDRINGER

Stiftelsen driver i prinsippet moderne konkurranseutsatt rederidrift, men er samtidig basert på et 88 år gammelt bevaringsverdig seilskip med helt andre utfordringer enn landbasert kulturarv. Det er en forutsetning at fullriggeren Christian Radich til enhver tid tilfredsstillende og stadig strengere offentlige krav til utstyr, bemanning og kompetanse. Med effektiv kommersiell helårsdrift henter Stiftelsen inn det som er mulig av inntekter, men kostnadsutviklingen er en kontinuerlig utfordring. Stiftelsen møter også sterk konkurranse om kvalifisert arbeidskraft. Helårsdrift er en forutsetning for å kunne rekruttere og beholde den gode maritime kompetanse som vår besetning er kjent for, og som sikrer skutas vedlikehold og formidling til publikum.

SAMARBEID MED STAT, KOMMUNE OG SPONSORER

Den beste måten å bevare seilskipene på er å holde dem aktive under seil. I 2002 uttalte Stortingets kulturkomité at «de tre seilskipene Christian Radich, Sørlandet og Statsraad Lehmkuhl er noen av de viktigste kulturskatter vi har i Norge». Basert på forslag fra Skværriggerutvalget, var det tverrpolitisk enighet om å etablere et rammeverk for å ivareta skutene og å gjøre dem tilgjengelige som skoleskip for bedrifter og privatpersoner, som seilende ambassadører i nære og fjerne havner. Denne aktiviteten på verdenshavene stiller store krav til utstyr og teknisk stand. Stiftelsen er derfor avhengig av støtte både fra offentlige og private kilder.

Stortinget har lagt til grunn en 70/30 prosentfordeling i offentlig støtte fordelt på stat og kommune. I 2024 mottok vi totalt om lag kr 16 mill. i ordinær driftsstøtte fra staten og Oslo Kommune, hvorav fordelingen utgjorde en prosentfordeling på 78/22.

I tillegg mottok vi i 2024 totalt kr 9 mill. i ekstraordinær støtte til det forestående vedlikeholdsløftet. På tampen av året vedtok Oslo Kommune å tildele ytterligere kr 5 mill. i investeringstilskudd for 2025. Tildelingen var tett knyttet opp mot vårt arbeid for å forhindre utenforskap blant unge. Vi er svært takknemlige for denne ekstraordinære støtten fra kommunen som bidrar til å sikre Christian Radichs framtid. Framover ser vi at dette gir en prosentfordelingen på støtte til vedlikeholdsløftet på 29/71. Vi vil fortsette å jobbe for at Staten v/Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) ser viktigheten av å bidra til finansieringen av vedlikeholdsløftet i 2026 utover de årlige driftstilskuddene.

Av den ekstraordinære støtten er Oslo Kommunes bidrag på kr. 5 mill. avsatt i balansen for senere års benyttelse. Den totale inntektsførte offentlige støtten til drift og vedlikehold på om lag kr. 20 mill. utgjør 33% av stiftelsens totale inntekter i 2024.

Stiftelsen har hatt god kontakt med stabile private støttespillere over lang tid. Disse bidro med ordinær støtte på ca. kr. 21 mill. (tilsvarende 35 % av driftsinntektene). I tillegg bidro en rekke leverandører med reduserte priser og dermed en ikke kvantifisert reduksjon av stiftelsens kostnader.

Christian Radichs Venner har i tillegg til å bidra med verdifull kompetanse, bidratt med frivillige til ulike oppdrag på land og om bord. Uten støtten fra det offentlige, Venneforeningen og støttespillere, og den innsatsen som vises av engasjerte frivillige og øvrig besetning, ville ikke Christian Radich ha kunnet operere som seilende kulturminne.

STYRE OG LEDELSE

Styret har inntil åtte medlemmer, og styreleder utnevnes av styret. Styret har ansvar for å ta hånd om en forsvarlig drift og forvaltning av virksomheten. Stiftelsen har i tillegg ansvar og plikt til å følge opp lover, forskrifter og retningslinjer gitt i lov om skipssikkerhet og sjøarbeiderloven, samt de føringer som følger for virksomheter som mottar offentlig støtte. Det ble avholdt 4 ordinære styremøter i 2024.

Ved utgangen av 2024 har Stiftelsen Christian Radich og Christian Radich Drift AS følgende styre:

Eric Jacobs

STYRELEDER

Personlig medlem

Daglig virke i Anders Wilhelmsen gruppen

Harald Strømme

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i NPG Sport & Communication

Olav Sollie

STYREMEDLEM

Representant for Norges Rederiforbund

Daglig virke i Norwegian Car Carriers AS

Anders Mjaaland

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i Gallagher Norway AS

Line Lunde

STYREMEDLEM

Representant for Christian Radichs Venner

Daglig virke i Telenor ASA

Sigurd Molstad Dale

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i Transteam Group AB

Øistein Dahl

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i CoolCo Management AS

Trond Sandø

STYREMEDLEM

Personlig medlem

Daglig virke i TRY

STYRET TAKKER

Styret vil igjen uttrykke tilfredshet og takknemlighet for den iver og engasjement som alle ansatte om bord og på Stiftelsens kontor viser. Det er mange hjerter som brenner for Christian Radich, og det gir seg utslag i imponerende innsats for vårt mål om bevaring og formidling.

Styret vil takke alle frivillige som bidrar på mange ulike måter om bord på tokt og som en viktig del av bemanningen på Windjammer-toktene. Styret vil rette en spesiell takk til Christian Radichs Venner som bidrar allsidig til å spre kunnskap om Christian Radich, med frivillig innsats og med økonomisk støtte til våre prosjekter.

Styret takker også de mange gode støttespillere vi har som stiller med midler og ressurser for at vi kan ha en aktiv helårsdrift av Christian Radich. Dette gjelder både private og offentlige støttespillere, Windjammer Lauget og ulike leverandører som gir oss ekstra gode avtaler i den daglige driften.

FORTSATT DRIFT 2025

Styret anser skuta for å være godt vedlikeholdt og i god stand. I 2025 er det blant annet planer for 5 Windjammer tokt, 2 grupper med Windjammer Lettmatros, Atlanterhavskrysning, deltakelse i Tall Ships Races og øvrige medseilertokt, samt en rekke fjordturer og tokt med skoler.

Styret legger stor vekt på fortsatt god kontakt med bevilgende myndigheter, sponsorer og bidragsyttere, interessenter og brukere. Likeledes tror styret på å fortsette å utvikle samarbeidet med de to andre skværriggerne Fullriggeren Sørlandet og Statsraad Lehmkuhl.

Styret anser Stiftelsen Christian Radich å være godt rustet for fortsatt drift.

OSLO, 10. FEBRUAR 2025

Eric David Jacobs
STYRELEDER

Sigurd Molstad Dale
STYREMEDLEM

Trond Sandø
STYREMEDLEM

Harald Sigmund Strømme
STYREMEDLEM

Anders Mjaaland
STYREMEDLEM

Øistein Dahl
STYREMEDLEM

Olav Sollie
STYREMEDLEM

Line Lunde
STYREMEDLEM

Hans Christian Lindmo
DIREKTØR

ÅRSREGNSKAP 2024

Det 144. driftsåret for
Stiftelsen Christian Radich
Foretaksnr. 977262992

RESULTATREGNSKAP

	Note	2024	2023
Driftsinntekter			
Salgsinntekt		40 115 611	35 859 596
Annen driftsinntekt		19 598 416	15 166 876
Sum driftsinntekter	1	59 714 027	51 026 473
Driftskostnader			
Varekostnad		-6 710 955	-5 310 860
Lønnskostnad	2	-31 327 729	-27 545 899
Annen driftskostnad	3	-21 510 334	-17 662 022
Sum driftskostnader		-59 549 018	-50 518 780
Driftsresultat		165 008	507 692
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		78 940	71
Annen finansinntekt		37 984	24 873
Sum finansinntekter		116 925	24 943
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		-1 494	0
Annen finanskostnad		-119 087	-97 016
Sum finanskostnader		-120 580	-97 016
Netto finans		-3 655	-72 072
ÅRSRESULTAT		161 353	435 620
Overføringer			
Annen egenkapital		161 353	435 620
Sum overføringer		161 353	435 620

BALANSE PR. 31.12.2024

	Note	31.12.2024	31.12.2023
EIENDELER			
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Skip, rigger, fly og lignende		5 000 000	5 000 000
Sum varige driftsmidler	4	5 000 000	5 000 000
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	5	30 000	30 000
Investeringer i aksjer og andeler	6	10 000	10 000
Sum finansielle anleggsmidler		40 000	40 000
SUM ANLEGGSMIDLER		5 040 000	5 040 000
OMLØPSMIDLER			
Varer		418 693	1 272 246
Sum varer		418 693	1 272 246
Fordringer			
Kundefordringer		635 911	714 091
Kortsiktige konsernfordringer		0	134 665
Andre kortsiktige fordringer	7	6 292 020	3 448 023
Sum fordringer		6 927 932	4 296 779
Bankinnskudd, kontanter o.l.			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	8	12 723 736	5 621 485
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		12 723 736	5 621 485
SUM OMLØPSMIDLER		20 070 361	11 190 509
SUM EIENDELER		25 110 361	16 230 509
EGENKAPITAL OG GJELD			
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		5 000 000	5 000 000
Sum innskutt egenkapital	9	5 000 000	5 000 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		1 183 899	1 022 546
Sum opptjent egenkapital	9	1 183 899	1 022 546
SUM EGENKAPITAL		6 183 899	6 022 546
GJELD			
Kortsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner		0	2 500 000
Leverandørgjeld		5 050 425	2 908 738
Skyldige offentlige avgifter	8	1 423 085	1 216 481
Annen kortsiktig gjeld	10	12 452 952	3 582 744
Sum kortsiktig gjeld		18 926 462	10 207 963
SUM GJELD		18 926 462	10 207 963
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		25 110 361	16 230 509

Eric David Jacobs
STYRELEDER

Sigurd Molstad Dale
STYREMEDLEM

Trond Sandø
STYREMEDLEM

Harald Sigmund Strømme
STYREMEDLEM

Anders Mjaaland
STYREMEDLEM

Øistein Dahl
STYREMEDLEM

Olav Sollie
STYREMEDLEM

Line Lunde
STYREMEDLEM

Hans Christian Lindmo
DIREKTØR

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Selskapet har videre fulgt relevante bestemmelser i Norsk Regnskapsstandard utarbeidet av Norsk Regnskapsstiftelse.

Unntaksreglene i regnskapsloven for små foretak er anvendt der annet ikke er angitt spesielt. Etter unntaksreglene i regnskapsloven §3-8 utarbeides det ikke konsoliderte tall for konsernet.

Presiseringer mht regnskapsprinsipper:

Inntektsføring

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. Tilskudd og gaver inntektsføres når de mottas. Tilskudd i form av vederlagsfrie tjenester fra frivillige og ulike tjenesteleverandører regnskapsføres ikke.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Anleggsmidler og langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for virksomheten. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler har tidligere ikke vært

balanseført og avskrevet over eiendelens økonomiske levetid. Dette ble endret i 2021. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Skipets verdi / rehabilitering / lån til rehabilitering

Skipets verdi er satt til kr 5 000 000 som tilsvarer stiftelsens egenkapital. Skutas verdi er ikke gjenstand for avskrivning.

Varer

Varer er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Skatt

Stiftelsen har ikke erverv til formål og er ikke skattepliktig.

Aksjer i datterselskap

Stiftelsens investeringer i datterselskap vurderes til kostpris.

NOTER 2024

NOTE 1 – INNTEKTER

	2024	2023
Seilingstokt	9 357 879	12 608 404
Mat og drikke	1 717 576	2 080 502
Souvenirer	503 809	530 574
Øvrige inntekter	7 585 367	3 759 468
Offentlig støtte og gaver	40 549 395	32 047 525
Sum inntekter	59 714 026	51 026 473

NOTE 2 – LØNNSKOSTNAD

	2024	2023
Lønn mannskap	20 986 483	18 722 117
Arbeidsgiveravgift	3 139 273	2 800 218
Pensjonskostnader	1 321 655	1 178 046
Andre ytelser	57 296	243 756
Refusjon fra Sjøfartsdirektoratet*	-6 077 687	-5 547 373
Lønn/sosiale kostnader adm. tjenester	11 900 709	10 149 135
Totalt	31 327 729	27 545 899

*Refusjon fra Sjøfartsdirektoratet gjelder tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs (nettolønnsordningen).

	2024	2023
Antall årsverk	45,5	45,9
	2024	2023
Lønn daglig leder 1	1 148 695	1 146 624
Lønn daglig leder 2	387 500	

Det har i 2024 vært bytte av daglig leder.

De 10 ansatte i administrasjonen lønnes via driftsselskapet Christian Radich Drift AS. Årsverkene i driftsselskapet er lagt til i antall årsverk over.

Det har ikke vært utbetalinger til styret.

Selskapet har tegnet pensjonsavtale som tilfredsstillende kravene i Lov om obligatorisk tjenestepensjon.

NOTE 3 – DRIFTSKOSTNADER

	2024	2023
Verftsopphold	542 000	1 386 265
Driftskostnad ombord	13 608 840	10 703 425
Annen driftskostnad	7 059 494	5 572 331
Total	21 210 334	17 662 021

NOTE 4 – ANLEGGSMIDLER

Det har hittil ikke blitt foretatt avskrivninger i stiftelsen på varige driftsmidler. Alle store investeringer er tatt over driften.

NOTE 5 – INVESTERINGER I DATTERSELSKAP

Det ble i 2013 opprettet et eget driftsselskap hvor de ansatte på kontoret ble overført til i 2014. Stiftelsen er eneeier av driftsselskapet som har 3000 aksjer pålydende kr 10 pr aksje. Christian Radich Drift AS hadde et resultat på kr 0 og en egenkapital på kr 28.750.

NOTE 6 – INVESTERINGER I AKSJER OG ANDELER

Stiftelsen har 1 aksje i Visit Oslo AS til kostpris kr 10 000.

NOTE 7 – ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

	2024	2023
Krav på offentlige tilskudd	2 129 718	1 953 000
Fordringer på ansatte	25 000	85 000
Forskuddsbetalte kostnader	1 242 090	548 687
Tilgode merverdiavgift	758 677	861 336
Påløpt inntekt	2 136 534	0
Total	6 292 019	3 448 023

NOTE 8 – BANKINNSKUDD, KONTANTER

Skattetreksinnskudd utgjør pr 31.12 kr 893 719 og kr 714 501 i fjor.

NOTE 9 – SELSKAPSKAPITAL

	Stiftelseskapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital 01.01	5 000 000	1 022 546	6 022 546
Tilført fra årets resultat		161 353	161 353
Egenkapital pr 31.12	5 000 000	1 183 899	6 183 899

NOTE 10 – AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER OG ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	2024	2023
Forskudd fra kunder	6 398 002	2 802 086
Annen kortsiktig gjeld	754 950	22 658
Total	7 152 952	2 824 744

	2024	2023
Annen avsetning vedlikehold	300 000	758 000
Tilskudd til fremtidig vedlikehold	5 000 000	
Total	5 300 000	758 000

Til styret i Stiftelsen Christian Radich

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen Christian Radich, som består av balanse per 31. desember 2024, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av stiftelsens finansielle stilling per 31. desember 2024, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av stiftelsen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Offices in:

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til stiftelsens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om stiftelsens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at stiftelsens ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000, *Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*, mener vi at stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 18. februar 2025
KPMG AS

Anna Pettersen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

FULLRIGGEREN CHRISTIAN RADICH

SPESIFIKASJONER

HOVEDDIMENSJONER	
Total lengde	62,50 m
Total lengde m/baugspyd	73,00 m
Bredde	9,70 m
Dyp gående	4,70 m
Høyde over vannflaten	37,70 m
Fribord	1,33 m

GENERELL INFORMASJON	
Navn	Sk/S Christian Radich
Rigg	Tremastet fullrigger
Hjemsted	Oslo, Norge
Bygget	Framnæs Mekaniske Verksted, Sandefjord Norge, 1937

SEIL	
Seilareal	1360 m ²
Skværsail	15 stk
Stagseil	11 stk
Mesan	1 stk

FAST BESETNING	
Kaptein	1 stk
Styrman	3 stk
Båtsmann	1 stk
Tømmermann	1 stk
Matros /lettmatros	4 stk
Maskinist	1 stk
Stuert	1 stk
Kokk	1 stk
Sersjant	1 stk
Forpleiningsassistent	1 stk
Lærlinger	1 stk

TONNASJE	
Nettotonn	198,00
Bruttotonn	663,00w
Deplasement (total vekt)	1050,00 tonn

HOVEDMASKIN	
Hovedmotor	Caterpillar 900 hk
Fart med maskin	10 knop
Fart med seil	Opp til 14 knop
Baugthruster	200 kw

STIFTELSEN CHRISTIAN RADICH

Akershusstranda 9, Skur 32
0150 Oslo

Telefon: 22 47 82 70
E-post: postmaster@radich.no

www.radich.no